

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti: Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes		Segédszerkesztő: BENEDEK MIHÁLY őrnagy
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342.	Megjelenik: minden hónap 1-én és 15-én Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Lángok.

Az ideai karácsonyfák gyertyáinak lángjában mást is kell látni, mint a szeretet és békesség után kétezer év óta vágyódó keresztény emberiség arcát, életszemléletét és hitvilágát. Ezekben a kis lángocskákban itt, a földrésznünkön, egy méreteiben soha nem sejtett lángtenger megfélekezetttségét is látni kell. Azt a lángtengert, amely hivatva lett volna felégetni mindazt, amit kétezer év óta a Krisztusi-hit épített az egyénben és a közösségben. Azt a lángtengert, amelynek szikrái és csóvíai már készen állottak a lecsapásra, hogy a Rajna és a Duna, és a tengerek ölelésében élő nemzetek és történelmek megsemmisüljenek.

Látni kell ezekben a gyertyafényekben más lángot is. Azt, amely most átröppent valamennyi világrészre és amely beborítja immár a földet, mint a levegőég. Tudni kell és a gyertyalángokba tekintve látni kell, hogy ez utóbbi azért zúgott át a világ minden tájára, mert az előbbi, a Krisztus-világát megfojtani készülő szikrákat és csóvíakat, a becsületet és munkát valló nemzetek egysége nem engedte felröppenni.

A lángok mögött a sátán ördögi arcát is látni kell, azt az arcot, amely nem szűnt meg Krisztus óta gyűlöletet és mérget hányni a betlehemi jászol felé és amelyik ebben a kis jászolban látta legnagyobb ellenfelét.

Emlékeztetünk még egyszer arra az elképzelhetetlen rombolásra, írtó hadjáratra és vérben tobzódásra, amelyben része lett volna ennek a földrésznek, ha az elmúlt nyár során nem ismeri fel aljas szándékait az éles szem és nem áll eléje a hatalmas fegyver. A fegyver a maga anyagszerűségében és a szellemében. Anyagszerűségében párját ritkítóan, szellemében pedig az, amelyet a nemzet vall: a krisztusi és az ezen épült nemzeti.

Azóta, a nyár óta, milliók állanak harcban, anynyian és úgy, mint az emberiség történetében még soha. Egyik oldalon a karácsonyi gyertya mélységes rendeltetését vallók, a másik oldalon az egyéni haszon, az üzlet, az erkölcsi alapok tagadása, a Megváltó iránt üvöltő bosszú, mint valamikor a betle-

hemi csillagok utáni évek örületeiben a katakombák és a véres keresztfák világában.

Annyian és úgy állanak harcban, mint az emberiség történetében még soha, és a tét még soha nem volt ennyire a: lenni, vagy nem lenni. Az, hogy lehet-e még a karácsonyi gyertyák lángját figyelni és abban a kis Jézus örömet adó szívét csodálni, vagy nem. Lehet-e a becsület és a munka után az egyén s a közösség krisztusi összhangját továbbra is életcélul ismerni, vagy nem.

Egyik oldalon a küzdelmekkel és harcokkal tele történelem áll, a másik részen a mindig mások által megteremtett gyümölcsök és hasznok vámszedői és népek, multak és történelmek elgázolói.

Ha nem áll eléje a tiszta fegyver és nem hullajt érte vért, a mai karácsonyfák helyén üszkök beszélnek némán és félelmetesen. Sír volna a kultúra részére és a sírban mélyen lent, elképzelhetetlen kincsei az emberiségnek. Nem égnének a kis fák gyertyái s csak az őrült istenhívők seregének szívében pislákolnának a hitnek apró lángocskái. Azé a hité, amelyet a betlehemi jászol sugárzott szét a lelkekbe és amely hitet éppen ezért sohasem lehet teljesen megölni, lángját elhamvasztani.

Ezt a hitet támadta soha nem szűnve a sátán, amelynek arcát a lángocskákban meg kell látni.

Ebből a harcból fel kell majd értékelni a tétet, amiért folyik. Csak ebben az arányismeretben lehet megítélni az áldozatot, melyet a harc egyéntől és a nemzettől, nemzetektől megkövetel. Az egyén áldozata az összességé és tulajdonképpen nem is áldozat. Kötelesség.

Kötelesség, olyan, amelynél elsőbbit nem ismerhet az egyén. Köteles adózás ez, amelynek az emberi javak — élet és vagyon — teljességében van az alsó és végső határa. Jövőre és a jövő századokra ható adózás ez, amely alól nincs kibuvó és mentegetőzés.

Vannak, akik ezt tagadják. Ismételjük: ezek a másik oldalhoz tartoznak. A lángok szítói és terjesztői ezek azon a területen, ahol a nemzeti eszmék az uralkodók és nem a nemzetköziesek. A kishitű épp olyan fecsérője a nemzet erejének, mint a kém, a rombolásra szövetkezett, az üzleti haszonra esküdő, a gyökértelen magyar. Ezek azok, akiknek ezen a földön e nagy harc után helyük nem lehet. Akik itt nem ehetik a magyar föld kenyerét tovább, akikről olyan messze áll ez a harc, mint a sátántól a meleget, szeretetet, békességet, jóságot árasztó karácsonyi gyertyák.

A csendőrló.

Irták: vitéz FEÜRDEŐS GYULA százados
és dr. RÓNAI SÁNDOR főállatorvos.

A folyó évben ünnepeltük testületünk 60 éves fennállását.

Úgy gondoljuk, hogy illő megemlékezni ez évben „néma bajtársunk“-ról, a csendőrlőről is, „aki“ 50 éve van velünk és „aki“ nélkül az ország egyes területein portyázni — úgyszólván nem is tudnánk. Egy néhány sorban tehát, róla való megemlékezésül, leírjuk a csendőrlő életét a felavatástól a selejtezésig.

A csendőrségi szolgálati lovak, illetve pótlovak megvásárlása, az ú. n. pótlovazás, a késő téli s kora tavaszi hónapokban folyik le.

Négy-hat hét alatt 80—100 lovat tud a bizottság megvásárolni. A bizottság a lovas tanosztály parancsnokból, a 2. lovas tanosztály parancsnokból és egy csendőrségi állatorvosból áll. A pótlovakat az ország egész területéről szerzik be, de legkedveltebb, lóban leggazdagabb helyek: Tolnatamási, Hódmezővásárhely, Szarvas, Orosháza, Debrecen, Szikszó, Füzesabony és Érsekújvár környéke.

Két héttel a pótlovazás előtt már értesítést kapnak a kiszemelt helyek előljáróságai, örsei, gazdasági egységei, valamint egyes ismert lótenyésztő gazdák a vásárlás megtartásáról. Ugyanekkor már kezdetét veszi a lovas tanosztálynál az istállók előkészítése, tisztogatás, fertőtlenítés, tartalékpatkók készítése stb.

A pótlovazás napján a megjelölt helyre, rendszerint az őr s elé, vagy a vásártérre összejönnek a lótartó

gazdák lovaikkal. De ott találjuk a falu apraja-nagyját, mint „nézőközönséget“ s a cigányokat, akik a lovak elővezetése körül fejtenek ki nagy tevékenységet, a várható „kötőfékpénz“ reményében.

A lovakat egyenként vezetik a bizottság elé, mely azokat tetőtől-talpig átnézi. Sok körültekintést és szak tudást igényel a pótlóvásárlás. Nemcsak a ló látható alkatát, a végtagok állását, egyes testrészek egymáshoz való arányát s az esetleg meglévő kisebb-nagyobb hibákat kell elbírálni, hanem figyelni kell a csalásokra is, mint pl. a csikó öregítése, vagy a ló fiatalítása céljából elkövetett foghamisításokra, sérülések leplezésére, kelesség elfojtására, stb. s ami a legfontosabb, a szemek épségére.

Egy-egy vásárlási helyen 20—40—100 lovat vezetnek a bizottság elé, s abból bizony csak 2—5 ló lesz alkalmas hátasszolgálatra. Sok gazda csodálkozik azon, hogy az ő gyönyörű lova nem vált be. A gazdák lóismereti tudása, sajnos, nagyon alacsony fokon áll, így azután nem ismerik lovaik lényeges hibáit, annyival is inkább nem, mert majdnem minden gazda „szerelmes a lovába“.

A bizottság kifogástalan külemű, egészséges, ép szemű, éplábú (patájú) lovakat vesz meg, 4—7 éves korig, s lehetőleg 164—168 cm magasságig, tehát olyan lovakat, melyek biztosítékot nyújtanak arra, hogy legalább 10 évig közbiztonsági szolgálatot teljesítenek. A megvásárolt pótlovak árát a bizottság azonnal kifizeti a gazdáknak, a lovakat pedig csendőrök (pótlóidomítók) Kiskunhalasra szállítják, még pedig 100 km-ig gyalogmenetben, azon felül pedig vonaton. A megvásárolt ló, a „pótló“, ettől kezdve már új környezetbe kerül.

Falusi karácsony

Nagyvárosi élet, tündöklő üzletek,
Pompa, fény, forgalom, amerre csak megyek.
Szemem elvakul, — de lelkem messze réved...
Falusi karácsony! — hazaszállok Érted.

Nincs gazdag kirakat, sok fényes úr, dáma,
Nyugodt csend, sötétség borul minden házra.
Egy-egy pajkos ablak — lámpafényét szórva —
Ezüst csíkot rajzol a szűztiszta hóra.

Kertünk öreg fái holdsugár tanyázik...
Hűséges két kutyám kíséri be a házig.
Ott már szívdobogva lesik lépteimet:
Drága Édesanyám, Apám elém siet.

Ölelésük nyomán újra gyermek vagyok,
Örömük tükrözve arcom nevet, ragyog.
Megtört alakjukat királynak látom...
Köszönöm ezt Neked, — falusi karácsony!

Benn a karácsonyfa — nincs sok dísz, éke,
Nekünk aranynál is nagyobb az értéke,
Nem drága cicomák — lelkünk csüng az ágon,
Aldott legyél érte — falusi karácsony!

Falusi karácsony — csodatévő ünnep,
Őszinte az érzés, igazak a könnyek,
Szerény ajándékok gazdag kincsnek látszik,
Lelkünk húrjain szent, égi béke játszik.

S z i n o k M.

Koldus-csoda.

— Karácsonyi történet —

Irtá: KONRÁD A.

Késő téli délután volt. A kisváros utcáira puhán hullott a hó. Nem volt ez hóvihár, csak csendes, karácsonyi havazás. Befedte fehérre a házakat, síma szőnyeget teremtett az utcákra, palástot a házakra.

A templom sarkán, behúzódva a széltől védett sarok sovány-melegébe: öreg koldus ült. Kimerült teste meggörnyedt, fáradt feje üres kolduló-kalapja fölé hajolt. Feje nem fázott, de rongyos cipőjét néző tekintetében fázós, fájdalmas alázat játszott. Nem olyan pénzgyűjtéshez felöltött koldusalázat! Inkább olyan kifelé nem mutatott, élettől meggyötört, fáradt, fázó ember alázata.

A város forgalmasabb részébe nem engedték, jó neki a külvárosban is, aki adni akar, az megtalálja kijebb is, aki meg nem szeret adni, az ne érezzen önvádat a koldus-nyomorúság láttán!

Nem is lázadozott a határozat ellen. Ismerte a koldus-kenyér minden velejáróját. Csak ma nagyon gyengének, különösen öregnek érezte magát. Hisz úgy-ahogy eltengette életét a koldulásból, de ehhez szép idő kell, tavasz! Ilyenkor az emberek jobbkedvűek, adakozóbbak. De most tél van, üresek az utcák, az ő kalapja is üres maradt. Majd két napja nem evett már semmit. Fejét nagyon nehéznek érezte és egyre mélyebben hajolt kalapja fölé. Két öreg kezét összekulcsolta — valamit mormogott és elaludt...

Feketeruhás, fejkendő öregasszony sietett végig az utcán. Mosolygós arccal, vidáman csillogó szemekkel

Miként az emberre is nagy hatással vannak az új környezetben szerzett első benyomások, úgy a lóra is. Éppen ezért az új lóval szeretettel bánnak a pótlovakosok, félelmét és az abból eredő ellenszegülést szép szóval és zabbal igyekeznek leküzdeni. Persze, ehhez türelem és nagy lószereket kell, ami a mi pótlovakainkban meg is van. De kell is, hogy ezek a tulajdonságok meg legyenek bennük, mert mi is lenne akkor, ha még türelmetlenek és gorombák lennének a csikóhoz, amikor annak elsőízben van nyereg a hátán a 100 km-en belüli hazaszállításnál? Valószínű, hogy a ló is és a lovas is kárát vallaná annak! De türelemmel kell bánni a csikókkal a berakásnál is. A csikók 95%-a nem volt vasúti kocsi-ban szállítva, tehát elképzelhető az a félelem, esetleg akaratoság, melyet azok a berakásnál tanúsítanak. Ezt pedig csak türelemmel, hozzáértéssel és jó szóval lehet leküzdeni, gorombasággal nem.

Közben a lovas tanosztálynál már minden előkészület megtörtént a lovak fogadására. Az istállóban tisztán, bőven almozva várják az „újoncokat“, „akik“ a megtett hosszú út után, bár kissé idegenkedve, de azért örömmel foglalják el új helyüket.

Megérkezés után azonnal megkezdődik a pótlovak csinosítása. A polgári patkók eltávolítása, a paták szabályozása, a nyirrothadások és a csüdsömörök kezelése, a hosszú csüdszörök kinyírása, farkok szabályozása, sörények befonása, alapos lóápolás, mely bizony nagyon is szükséges, mert a gazdáknál erre alig fordítanak gondot.

A pótlovak 4 hétig állategészségügyi megfigyelés alatt állnak, mely idő alatt két ízben malleinezik azokat (takonykórra való kémlelés), majd azután lépfene és mirigykór ellen oltják be. Ez alatt az idő alatt tör-

lépegetett a behavazott utcán. Fekete kötött-kendőjét összébbvonva vállain, igyekezett szapora léptekkel, kezében zöldesen világított egy tábori-levelezőlap.

Sietett a jó hírrel testvérehez a külvárosba, hiszen a fia irt! Az ő szép, derék katona-fia. Özvegységének minden vigasza, világháborúban hősi halált halt férjének egyetlen folytatása. Ott van most az ő fia is, ahol férje harcolt: Oroszországban! A nagyon várt tábori-lap onnan jött, a messzi Dnyeszter mellől!

Él, egészséges, jól van a fiú, kell-e ennél szebb karácsonyi ajándék az édesanyának?! Most sietett vinni a jó hírt...

A templom előtt pillantásra megállt. Betért egy rövid Miatyánkra, aztán igyekezett tovább, hogy még a sötétedés előtt hazaérjen. A sarkon majdhogy fel nem bukott egy öreg koldusban.

Előrebukott fejjel aludt az öreg. Üres kalapja előtte...

Az öregasszony megállt előtte, sietős mozdulattal elővette kopott kis pénztárcáját és minden pénzét — volt vagy egy félpengő — a kalapba öntötte. Aztán nem gondolva arra, hogy utolsó filléreitől vált meg, fiára emlékezett és boldog mosollyal elsietett...

Térdén nyugvó fejét már nem érezte nehéznek, gondtalan álomba merült az öreg koldus. Álmában átváltozott körülötte a világ. Végtelen országúton ment. Már nagyon régen járta az élet útját, amely Isten birodalmának kapujához vezet. Nagy fényesség fogadta, mikor a hosszú úttól elfáradva, átlépte a küszöböt.

ténik a fogak szabályozása, fogreszelések (csücskös, éles, ollós, hullámos, teknős, stb. fogkopások megszüntetése), a gyomor- és bélférgesség kezelése, mert ezek a betegségek, illetve rendellenességek igen gyakoriak a csikókban. A 4 heti megfigyelési idő alatt a pótlovak az öreg lovakkal nem érintkezhetnek, még a lovarda-lovaglást is másutt tartjuk, mint az öreg lovakét. A 4 hét elteltével, ha nem jelentkeznek szavatossági főhibák egy lónál sem, megtörténik a pótlovak bélyegzése. Ez abból áll, hogy tüzes vas-számokkal a nyak bal oldalára sütik a Cs. betűt (csendőrség), alatta az avatási számot. Pl. Cs/162.

Hogy a szokatlan munka (lovaglás) erőállapot csökkenést ne idézzen elő a csikóknál, azok 4 heti időtartamra napi 840 gr zabból álló lótapppótlékot kapnak. A csikók takarmányozása valósággal művészet számba megy. Sok csikó ártézi vizes helyről származik, ezek nem isszák a laktanyai kutak vizét, csak fokozatosan szoktathatók hozzá. Másoknál a kiskunhalasi víz bélyeg-uratot, kólikát okoz. Ismét más csikók nem eszik eleinte a zabot, mert kukoricához vannak szokva. A zabolás így egyik csikót előbb, másikat később hozza jó erőállapotba. Ezért a takarmányozás a csikóknál nem lehet általános, hanem egyedi takarmányozás. Van csikó, melynek többet kell adni az előírtaknál, más csikót pedig, naponként ötször kell etetni.

Az alosztályparancsnok megállapítja, hogy melyik ló, mennyi időtartamra, milyen mennyiségű és minőségű takarmányt kap. Természetesen, a lovak étrendje a munka fokozásával és csökkenésével állandóan változik. Vannak lovak, melyek egész különleges takarmányozásban részesülnek. Pl. szecska, répa, zab, kukoricadara nedves keverék, melyet naponta 5—6 ízben

Rossz kalapját szégyenkezve kapta le fejről, ijedten nézett körül. Krisztus közeledett feléje.

— Uram! — dadogta boldog rémületében, — bocsáss meg, hogy idejöttem, látom, nem való vagyok én ilyen fényes helyre. Én csak rongyos koldus vagyok...

Krisztus vállára tette kezét és vezette a hatalmas fényforrás felé.

— Jöjj velem! Ne szégyeld, hogy koldus vagy, minden ember koldus, az élet koldusa. Az egyik az utcán koldul darab kenyeret, meleg takarót, hogy didergő testét betakarja, a másik gögös magányában koldul a Teremtőtől, hírnevet koldul, dicsőséget, vagyont. A harmadik a templomban kér Istentől egészséget, két erős kart, amivel dolgozhasson. Mindenki kér valamit, mert csak Istennek van hatalmában adni, kinek-kinek érdeme szerint. Tudom, sokszor rosszul ment sorod, amióta kiöregedtél a munkából. Sokat éhezted, fáztál. Szótlanul viselted sorodat, zúgolódás nélkül túrted a szegénységet, mert tudtad: Isten akarata az!

Az öregemberből feltört a fohász:

— Segíts meg, Uram! Nagy a Te irgalmad! Öreg vagyok már... enyhíts sorsomon...

— Megsegítlek! — hallotta messziről...

— Héé! Öreg! Így lassan fog gyűlni a kalapba a pénz! — riasztották fel gyönyörű álmából. Lassan emelte fel álomittas fejét, csodálkozva nézett körül. Eltűnt Krisztus, a fényesség, a boldog átváltozás. Ott ült szokott helyén, a templom sarkán, két térde közé gyűrt kalapjával.

adunk neki. Ha ezen éttrend után se mutatkozna javulás, úgy állatorvosi beavatkozás válik szükségessé. Ez azután párosulva a helyes munkaadagolással és éttrend-megállapítással, rendszerint eredményre vezet.

Elkövetkezik azután a pótló új foglalkozásának első napja: a lovardában való foglalkoztatás. A pótlóidomítás a kiskunhalasi 2. lovas tanalosztálynál történik és 8 hónapig tart. Ehhez rendelkezésre áll az alsosztály ú. n. keretállománya, mely jelenleg 15 pótlóidomító csendőrből áll. Minden 3 pótló lovaglásához 1 csendőr szükséges, s így, ha a keretállomány az évi pótlósorvány vásárlásánál nem elegendő, úgy a kerületek lovaslétszámának arányában vezényléssel történik a létszámkiegészítés.

Amidőn a vásárolt lovak már mind beérkeztek és az összes pótlólovak bevonultak, minden lovas megkapja a három lovát, illetve, minden ló a gazdáját. Ugyancsak minden ló kap állandó lóapolót és pedig 6 ló egy polgári lovászt. Ezek után színek és nagyság szerint úgy osztjuk be a lovakat, hogy 2 lovas, 1 lóapoló, valamint az ezeknek beosztott 6 ló egymás mellé kerüljön. Ettől kezdve minden lovas felelős azért, hogy minden lóva minden tekintetben kiválóan legyen ellátva, vagyis etetve, itatva, ápolva. Minden, a lovon keletkező külsérelmi nyomot a lovasnak kell észrevenni s közvetlen előjárójának jelenteni, aki a megfelelő intézkedést megteszi.

A lovas és ló helyes megválasztása igen fontos alapja az egész pótlóidomításnak. Mérlegelni kell a ló és a lovas alakját, vérmérsékletét, a lovas lovaglási képességét, a ló könnyű vagy nehéz lovaglási voltát. Mindezek figyelembevételével állapítjuk meg, hogy melyik lónak, melyik csendőr lesz a lovasa. Természetesen ez az első beosztás nem végleges, mert az idomítás során — tapasztalatból tudjuk — sokszor kell lo-

— Persze! — emlékezett most már. Kiült ide kéregetni, de éhes volt, fáradt, hát elaludt. És álmodott...! Milyen csodálatosat! Magával a Krisztussal beszélt, Isten Fiával. Azt mondta, hogy nem szégyen... hogy mindenki koldus... és... igen! Ígérte, hogy meg fogja segíteni!

Keservesen nézett maga elé. Szép volt, csak — álom volt! Milyen kár volt felébredni. Jó lett volna soha többé fel nem ébredni. Egyenesen átálmodni magát az örökkévalóságba! De nem zúgolódik. Legyen így, ha Isten akarta, hogy az ő sorsában könnyebbülés történjen, ahhoz csoda kell. Már pedig csoda nincs ezen a földi világon. Hosszú életében sohasem találkozott vele.

Szédülő fejjel rakta össze kis holmiját. Feltápáskodott zsámolyáról, keze önkéntelenül össze akarta gombolni a gombtalan kabátot. Mindennek megvolt a százszor ismételt sorrendje. Egybekötötte motyóját, — nincs csoda! — ismételte sóhajtván. Összegyűrt kalapját fejére akarta tenni. Emelés közben pénzdarabok estek ki belőle.

— Mi volt az? — jártatta körbe a havon kereső pillantását. Kopott cipője mellett pénzdarabok feküdtek. Lassan szedte őket össze, hitetlenül csóválta fejét.

— Pénz! — suttogta csodálkozva és a sok szerény fillér úgy fénylett a kezében, mint álmában Isten trónusa. Messziről a tiszta levegőben mintha az Úr alakját látta volna, szinte hallotta simogató hangját.

— Ő volt! — motyogta és fogatlan inye — annyi év után először — mosolyra húzódott...

vast és lovat változtatni, mert a fenntebb leírt szempontoknak együtt nem tudnak megfelelni. Ezt a lovas-cserét mindaddig kell folytatni, míg mindenki megtalálja a munkatársát, vagy, mint mondani szokták: „minden zsák megtalálja a maga foltját“.

Az 1940. évi 13. számú *Csendőrségi Lapokban* már megírtuk, hogy milyen a pótló napi élettrendje, s milyen eszközökkel neveljük őket, így erre most nem térünk ki. Mindössze megemlítjük, hogy az utasításban lefektetett szabályok szerint minden ténykedésünknel az ott leírt nevelési elveket tartjuk be, mert ezek évek óta kipróbált, helyesnek bizonyult tapasztalatokon alapulnak. Ezt igazolja a f. évi 5. sz. Magyar Katonai Szemlében megjelent: „Gondolatok a lovak edzéséről“ írt közlemény, amelyben a honvédség lovas szakemberei is elismerik a kiskunhalasi lovas tanalosztálynál bevezetett edzési eljárás helyességét, de talán még ennél is hathatósabb bizonyíték az, hogy lóállományunk ilyen nevelés mellett évek óta mindig egészségesebb és munkabíróbb lesz.

Oda kell eljutnunk, hogy a ló az őrsön a közbiztonsági szolgálat ideje alatt is ugyanolyan élettrendet folytasson, a lovasa hasonlóan nevelje, s akkor nem lesz ritkaság a 15 évig becsületesen szolgáló, jóban-rosszban velünk lévő munkatárs: a csendőrló.

Az idomításhoz természetesen a pótlólovak részéről alapos előismeretekre, veleszületett adottságra, szorgalomra, munkabírássra és igen nagy lószereetre van szükség. A pótlólovasnak uralni kell elméletben a Lovagló Utasítás alaki részét, továbbá a lovagláshoz szükséges alapismereteket, különösen a „segítség“ alkalmazását. Az oktató hivatása lesz azután, hogy az ilyen adottságokban gazdag csendőröket válassza ki a vezénylésre s ezekben a felhalmozott kincset továbbfejlesztve, kezdjen hozzá az idomításhoz, amely a Lovagló Utasításban leírt elvek mellett 8 hónap alatt csaknem minden lónál befejezést nyer. Az így, tudásban, erőben, jellemében kifejlődött, most már komoly „szolgálati ló“ kikerül az őrsre és megkezd a közbiztonsági szolgálatot.

A lókiadáshoz egy átadó és egy átvevő bizottságot jelöl ki a Belügyminiszter Úr. Az átadó bizottság tagjai: A lovas tanalosztály és a 2. lovas tanalosztály parancsnok, valamint a lovas tanalosztály vezető állatorvosa. Az átvevő bizottság tagjai: A budapesti I. csendőrkörület parancsnoka és állatorvosa.

A lókiadáshoz minden kerület Kiskunhalasra küldi azokat a lovascsendőröket, akiknek szolgálati lovat utal ki, s itt a két bizottság hosszas kipróbálás után jelöli ki a csendőrök részére a megfelelő lovakat. Most már új gazdájával érkezik meg a ló új otthonába, az őrsre.

Az őrsön már kíváncsian várják az új bajtárs megérkezését. Vajjon milyen lovat kap az őrs? Meg is nézik alaposan megérkezéskor, minden lovasnak van rá megjegyzése.

Azonban — azt tapasztaljuk —, hogy a szeretetteljes fogadtatást nem szokta követni a ló szakszerű foglalkoztatása. Nevezetesen a legtöbb lovas őrsparancsnok a szolgálatba vezénylésnél nem veszi tekintetbe, hogy az a fiatal ló nem tudja még úgy portyázni az őrzőjáratot, mint az öregebb ló, s így kiírja azt mindjárt, — mondván. fiatal ló, bírja — egy nagyobb szolgálatba. Aztán csodálkozik, s keresi az okot, hogy a ló fáradtan, összeesve megérkezik, lefekszik az istállóban, s még csak nem is eszik.

A csikók a lovas tanalosztálynál az előírt lovardái

kiképzésen kívül a terephez is szoktatva vannak, különböző távolságokat járnak le a terepen, szoktatva őket természetes akadályokhoz, zajhoz, stb. Mindez azonban nem adja meg a csikónak azt az izomzatot, amit egy hosszabb, sokszor napokig tartó járőrszolgálat megkövetel. Röviden: más izmok működnek Kiskunhalason, s mások az őrsön! Ezeket az izmokat pedig fokozatosan kell erősíteni, edzeni, először rövidebb, később hosszabb szolgálatok teljesítésével. Azután a csikó nincs szokva más és más takarmányhoz, vízhez, istállóhoz, stb. A közbiztonsági szolgálati ideje alatt pedig ebben bőven van része, s amíg ezt meg nem szokja, bizony ez megviseli a lovat. Ezt egyébként láthatják a lovasok is, mivé fejlődnek a lovak félév múlva!

A másik körülmény, amit a csikó nehezen szokik meg, a zárt istálló. Kiskunhalason a lovak, mint azt már többször megírtuk, nyitott ajtók-ablakok mellett vannak az istállóban, éjjel-nappal. Bár ez az őrsön, a lovasz miatt nem vihető teljes mértékben keresztül, de legalább nappal kellene az ajtót és ablakot nyitva tartani. Sajnos, ezt nagyon ritka őrsön tapasztaljuk. A lóápoló fázik, beteszi az ajtót. Így a tanostálynál meg-edzett csikó ismét elpuhul s jönnek a különböző légzőszervi megbetegedések.

Az őrsön szakszerűen tartott s helyesen foglalkoztatott ló — különösen, ha szerencséje van s egy lovasa van évekig, vagy egész szolgálati ideje alatt — elszolgál 10—15 évig is, sőt, ismertünk csendőrlovat („Ráma“, Erdei thtts. lova Kunszentmártonban), mely 21 évig szolgált. A hosszú szolgálat titka: szeretetteljes, szakszerű bánásmód, rendes takarmányozás, céltudatos, kíméletes használat. Mindez a lovasnak is előnyére válik, de meg a kincstárnak is érdekében áll.

Az évek mulnak, s a lovakon is, miként az emberen, nyomokat hagy. Felfedezhetők a lovon is a rendeltetészerű használat nyomai: különböző, kisebb és nagyobb izületi elváltozások a lábakon, patákon. Ez utóbbiak elváltozásai azonban nagyrészt a polgári patkolókovácsok bűnei, ami miatt, sajnos, sok ló válik idő előtt hasznavehetetlenné. Megjelennek az ősz szőrök a homlokon, halántékon, a hát meghajlik, s a valamikor táncoló paripa lassan, csendben jön ki az istállóból, mindent enged magával csinálni. Ez már az öregség jele!

Annak, aki a lovat „gyermekkora“ óta ismeri és tudja annak még a gondolatát is, ez a látvány meglehetősen rosszul esik! A jó ló megöregedett, szolgálatban hamar elfárad, azt nehezen tudja teljesíteni, bár a jóakarata, a becsületes munkateljesítés szándéka meg van benne. Sok öreg ló hullott el már szolgálat közben az élet, a munka küzdőterén. Amelyik csendőrlónak pedig nem az a szerencsés sors jutott osztályrészül, hogy mint csendőrlő hulláját viszik ki a temetőbe, az élete utolsó útjára lép: selejtezés alá kerül!

A selejtezés folytán a csendőrlő élete utolsó foglalkozásához jut el, „elhelyezkedik“ a polgári életben. Azt gondolhatnánk, hogy a hosszú évekig hátasszolgálatot teljesítő ló talán nem lesz alkalmas hámos szolgálatra! Azt tapasztaljuk, hogy igen is a kiselejtezett lovak 90%-a mint derék igavonó állat dolgozik új gazdájánál s sokszor halljuk a gazdától, hogy: „Sohasem kívánok jobb lovat...“

Életük azonban nem hosszú itt, hamar elhullanak, aminek oka a gyér, silány takarmányozás melletti megterhelő munka, amit az öreg ló már nem bír el.

Talán búcsúznak akkor, amikor történetesen egy lovas járőr mellett mennek el, megállnak a kocsi-val, felnyerítenek, s hosszan-hosszan néznek a lobogó kakastoll után.

Gyakorlóasztal felhasználása oktatásoknál

Ismerteti: FINTA IMRE főhadnagy.

Ha valahol, úgy a nyomozó alosztályoknál van alkalom arra, hogy az alosztály területén nap mint nap előforduló legkülönbözőbb bűncselekmények kapcsán a nyomozószolgálatban szükséges ismereteket gyakorlatilag oktathassák.

Természetes, hogy a gyakorlati oktatás úgy lesz kellő hatású, ha az oktatás a nyomozók, valamint az őrsök által végzett nyomozásoknak minden mozzanatát figyelemmel kíséri és annak sikeres befejezése után, a nyomozás egész munkáját oda teszi azok elé, akiknek nem volt szerencséjük részt venni a nyomozásban, akik tehát csak utólagosan a tanteremben hallják meg a lefolytatott nyomozás jó és rossz részleteit.

A szemléltetve tanítás a legjobb tanítási módszer azoknál, akik az alapismeretekkel már tisztában vannak. A nyomozó alosztályoknál szolgálatot teljesítő legénység ilyen. Az oktatásnál tehát nem kell apró részletekkel tölteni az időt. Hogy minél több eredménye legyen az ilyen oktatásnak, a debreceni nyomozó alosztálynál a szemléltetési lehetőségeket növeltük egy „gyakorlóasztal“ beállításával.

Az általam tervezett gyakorlóasztal körülbelül azt a célt szolgálja, amit a honvédségnél a terepasztal. Az alkalmazására főleg télen kerül sor, amikor a külső helyszínek elkészítése, a rossz időjárás miatt, már nehezségekbe ütközik.

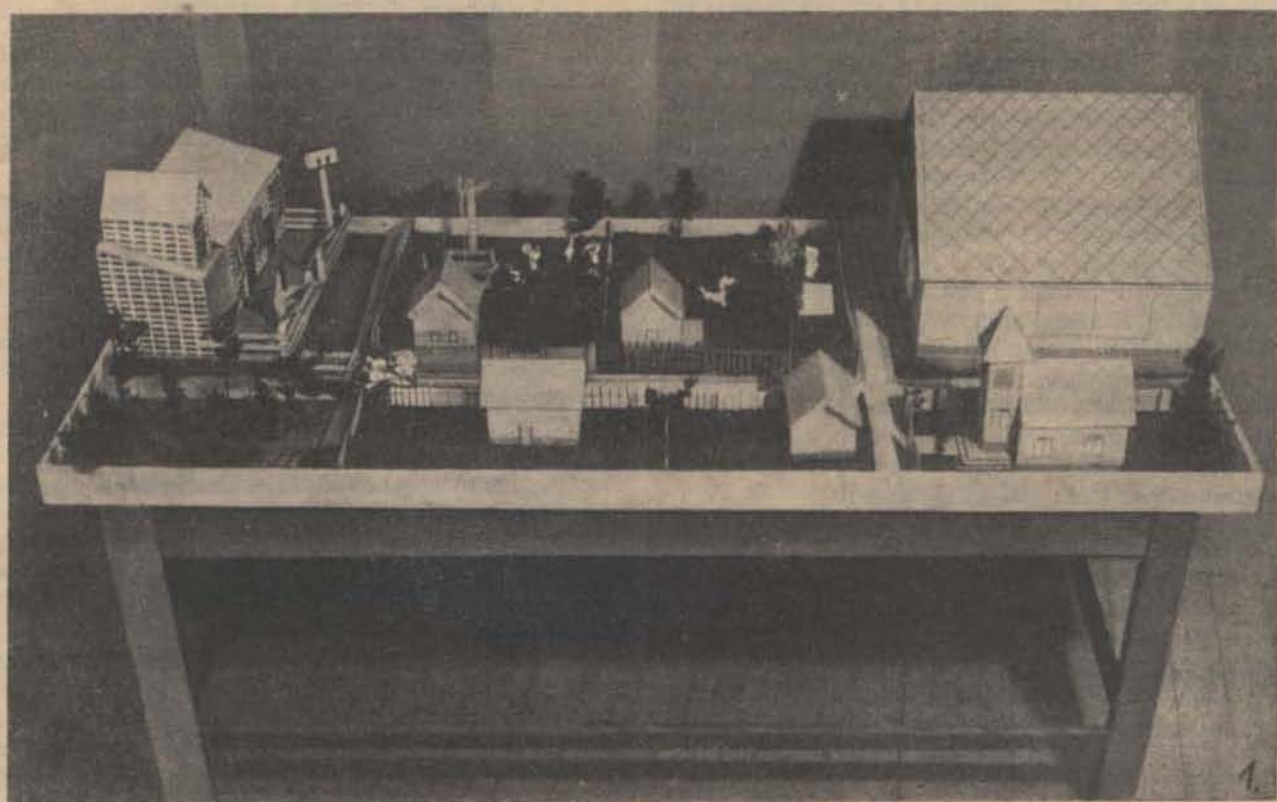
Ezen az asztalon gyakorlatiasan oktatni kiválóan lehet, mert a valóságban megtörtént, látott, fényképezett, vagy rajzolt helyszínt annyiszor rekonstruálható, ahányszor szükséges s ha kell, számtalanszor bemutatható a történet, annak minden hibájával és helyes-ségével együtt.

A gyakorlatias oktatás azt a célt szolgálja, hogy a csendőrt olyan helyzetek elé állítsuk, melyek a való életben a csendőri szolgálatban megtörténnek és amelyekben annak azonnal intézkednie, nyomoznia, helyesen eljárnia kell.

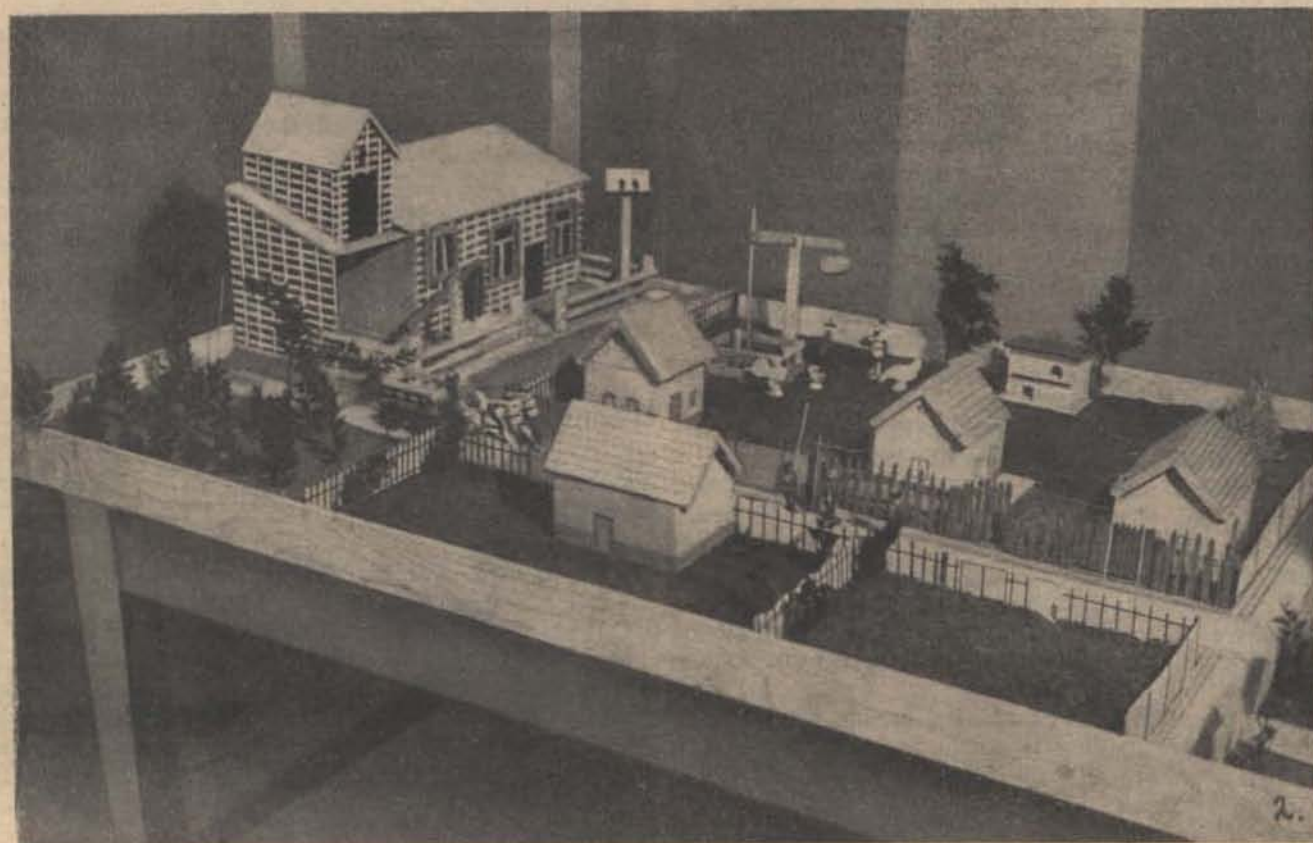
Nagy előnye ennek az asztalnak, hogy az oktatandók nem elképzelt helyszínt előtt állanak, mert a gyakorlóasztalon ott van a megtörtént s már egyszer tisztázott bűncselekmény elkövetése körülményeinek teljes, élethű ábrázolása. A holttest, a nyomravezető hajszál, töltényhüvely, a kapu mellett megtalálta az áruló lábnyomot, a szobában a mosdótálban a véres vizet, vagy mást és így mindig a helyszínt élethű adataiból nyomoznak a hallgatók.

A gyakorlóasztal tehát úgy van felszerelve, hogy azon a vagon és az ember élete elleni bűncselekményeket, majdnem minden változatban gyakorlatiasan lehet oktatni.

Az 1. és 2. számú fénykép a gyakorlóasztal berendezését mutatja. A gazdasági udvar teljes felszerelésétől kezdve a falusi templomig, minden megtalálható az asztalon. Az egyes tárgyak úgy vannak elkészítve fából és más anyagokból, ahogy az életben találja a csendőr. A gémeskútban ott a víz, az istállóban a tehén és ló, az udvaron a baromfiak, az udvar sarkában a szénaboglya. Az oktatónak ezeket most már csak rakkosgatni kell a kívánt helyekre. Még a falurész földje is változik. Az egyik udvar földje homokos, a másiké fekete föld. (A lábnyomok nem egyformán rajzolódnak ki a talajban!)

1. ábra.

2. ábra.

Az 1. számú kép jobbsarkában egy nagyobb alakú ház látható. Ez a gyakorló ház, melynek a teteje felnyitható és a felnyitás után előttünk van egy teljesen berendezett kis lakás. A szoba alapberendezése 2 ágy, 1 dívány, 1 kisebb, 1 nagyobb szekrény, 1 asztal, 1 pad és 1 szék, de ezenkívül minden apró elképzelhető tárgy el van külön készítve, aszerint, hogy az oktató bűncselekmény helyszíne mit kíván?

Ha a gyakorló ház tetejét leemeljük, akkor a 3. és 4. képen a sarkadi hármas gyilkosság helyszínét láthatjuk. A 3. képen a bűncselekmény előtti állapot van rögzítve, míg a 4. képen a bűncselekmény elkövetése utáni állapot, melyet a tettes távozása után visszahagyott. (A fejenlőtt asszony, az üres töltényhüvelyek, a kis puskacsavar, a lavórban levő véres víz, stb.)

A fából készült és színes papírral bevont házak kiemelhetők és mindig az oktatási anyagnak megfelelően rendezhetők át.

A feltevés megadása után a helyszínezemle megtartására kijelölt csendőrök részletes vizsgálat alá vonják mindazokat a helyiségeket, épületeket, utakat stb., melyek az adatok feltalálását a legtávolabbról is

ígérik. A gyakorlóasztalon meg van az út, a helyiség, az épület és az oktató által már előre elrendezett és beállított adatok sorozata is. Maga az élet van az asztalon. Az oktató már előre elkészítette egy rajzlap nagyságú papíron az összegyűjtött adatok rendezését megkönnyítő táblázatot. (5. ábra.)

Amint az oktató által kijelölt csendőrök a helyszíni szemlét végzik, amint minden egyes adat felfedezésénél (mint felelők) ismertetik, hogy mit, hol és hogyan találtak, az oktató által elkészített kis táblázatban, a talalási idősorrendben elhelyezik az adatokat (bűnjéleket), úgy, hogy a részletes helyszíni szemle megtartása után minden adatnak elő kell kerülnie, amit az oktató, az oktatás megkezdése előtt a helyszínmásolaton elhelyezett. A helyszíni szemle megtartása után tehát ezt a képet kell kapni: lásd! 6. ábrát.

Előfordulhat azonban az is, hogy az oktató által elhelyezett (jelen példában 14) adatokat a felelő csendőrök, akik a részletes helyszíni szemlét tartják, nem találják meg. Ebben a példában nem találták a 3. alatt felvett ruhafonalat és a 10. alatt tárgyalt kis csavart. A kép tehát így fog kinézni: lásd! 7. ábrát.

Az oktató ilyenkor kijelöli a következő járőrvezetőt és járőrtársat, akik, ha ügyesek, az utcai kerítés egyik bevágásán megtalálják a ruhafonalat és az ágy alatt, egy kis padló mélyedésben, a később döntő bizonyítékul szolgáló kis csavart.

A helyszíni szemle által felkutatott és összegyűjtött 14 darab adat most már rendelkezésre áll. El lehet képzelni, hogy ezzel az egy oktatási példával a gyakorlatvezető a Bűnügyi Nyomozástannak majdnem egész oktatásra kijelölt anyagát fel tudja ölelni és oktatni tudja. Tárgyalni lehet ugyanis 1—2—3 alatt tárgyalt lábnyomokat, illetve ruhafonalat. A felelő csendőr pl. meg tudja állapítani, hogy a kerítésen talált ruhafonál elég vastag, kekiszínű, tehát feltehető, hogy férfi ruhájából való. A gipsszel kiöntött és biztosított lábnyom a 1.20 m magas kerítés átugrása után maradt vissza és az valószínű, a tettesé. A visszamaradt lábnyomok egyike a jobb láb, a másik a bal láb lábnyom benyomata. Stb., stb.

Az oktató azon kérdésére, hogy a helyszínen maradt két lábnyom benyomatából mit tud még megállapítani, a jól képzett nyomozónak már is kész kell lennie a feleletével, mert a talált lábnyomok elmondják:

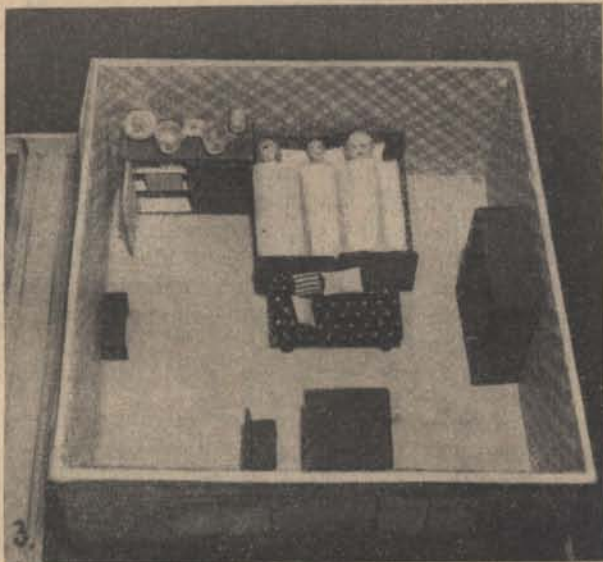
1. a tettes érkezését,
2. a tettes viselkedését,
3. a tettesek számát,
4. a társadalmi állását,
5. a lábbeli jellegzetes sajátosságát.

A jobb láb cipőtalpának orrán egy félhold alakú folt (fleck) van, stb.

Az ügyes nyomozó csendőr már is következtetni tud két rendelkezésre álló adatból és azok egymás közötti viszonyára is, és nem alap nélkül elmondhatja, hogy amikor az éles csúcsban végződő 1.20 cm-es kerítésen — a tettes — átvette magát, beleakadhatott kekiszínű ruhája és az éles lécs húzott ki abból egy kis szövetrostot.

Ha az oktató az első három adat vizsgálatával és bírálatával teljesen végzett, újabb felelőnek ossza ki az összegyűjtött adatok közül a 4—7. tétel alatt tárgyalt hüvelyeket. Le lehetne vezetni, oktatás tárgyává tenni ezzel kapcsolatban a lövésnyomokat, a vérnyomokat, következtetést az adatokból, feltevések felállítását, stb.

A gyakorlóasztal lehetővé teszi azt is, hogy rajta az oktató ne csak a közönséges bűncselekmények gya-

3. ábra.

4. ábra.

A helyszíni szemle által felkutatott és összegyűjtött adatok:

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14

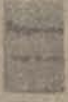

5. ábra.

korlatias oktatását végezze, hanem politikai bűncselekmények elkövetésének részleteit is megbeszélheti. Pl. az oktató gyanús egyént akar megfigyeltetni; a gyakorlóasztalt máris a figyeléshez megfelelő környezetté tudja alakítani. A megfigyelendő személyt pl. el tudja helyezni egy magános házban. A megfigyelést végzendő csendőrnek most már ki tudja kérni a feleletét, hogy az álló figyelésnél hol fog elhelyezkedni. Mi a terve, ha a megfigyelendő személy kilép a kapun? Az oktató az álló figyelés oktatásáról áttérhet a mozgó figyelés

bemutatására akként, hogy a gyanús egyént elindítja. A figyelő csendőr helyes mozgását lehet oktatni. A megfigyelendő megáll, hátranéz, mit tesz a csendőr? Lehet bemutatni, oktatni. Ugyanígy be lehet állítani egy nagyobb szabású találka lefigyelését több polgáriruhás nyomozó kivezénylésével, hiszen a terepasztalon a templom, az utca, az utcakereszteződések, erdős rész, stb. erre mind alkalmat kínálnak.

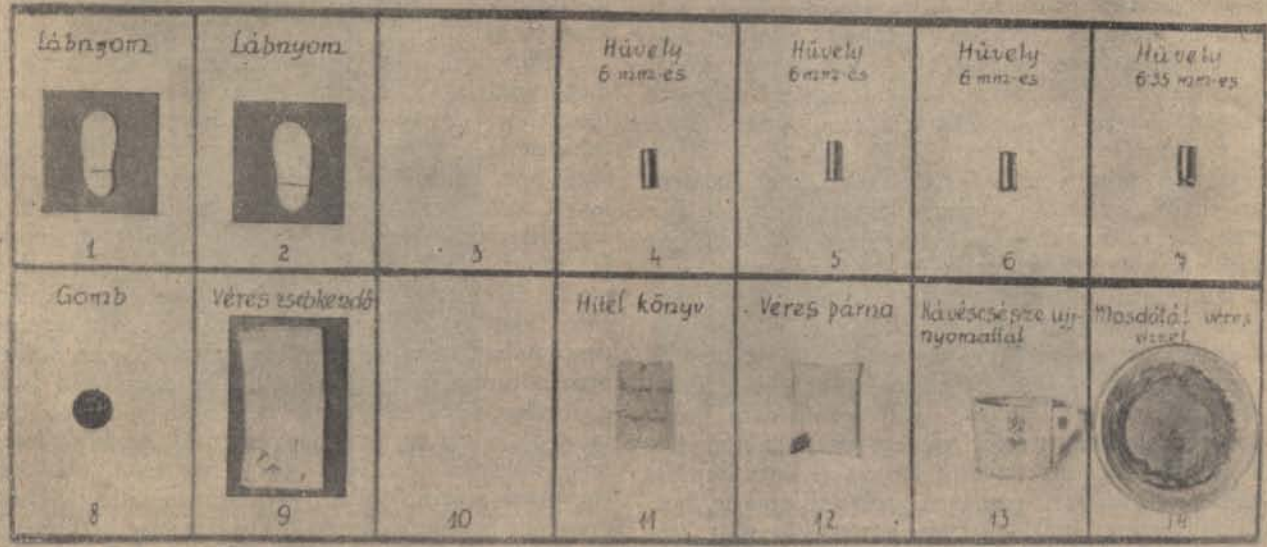
Szerény nézetem szerint ez a kis gyakorlóasztal előny és könnyebbég az oktatónak azért, mert keve-

A helyszíni szemle által felkutatott és összegyűjtött adatok:

Lábnyom 1	Lábnyom 2	Ruhafonál 3	Hüvely 6 mm-es 4	Hüvely 6 mm-es 5	Hüvely 6 mm-es 6	Hüvely 0,35 mm-es 7
Gomb 8	Véres zsebkendő 9	Csavar 10	Hitel könyv 11	Véres párna 12	Kávéscsészé ujjnyommal 13	Mosdótál véres ujjal 14

6. ábra.

A helyszíni szemle által felkutatott és összegyűjtött adatok:

7. ábra.

sebb írásbeli munkával jár és az oktató kis leleményességgel mindig könnyen be tudja állítani gyakorlóasztalon magának éppen azt a részt, amelyet az arra a hónapra kijelölt foglalkozási jegyzék szerint átvenni akar. De előnyös a csendőrökre is, mert örökérvényű az a mondás — és ez vonatkozik úgy a próbacsendőrre, mint a jobban képzett nyomozókra egyaránt, — hogy amit a csendőr egyszer meglát és az életben vagy a gyakorlatban is végig csinál, azt soha többé nem felejt

el. Egy szép előadás pedig egyik fülén be-, a másikon pedig kimegy, a sok előadás pedig egyszer unalmassá válik!

Úgy látszik, hogy a mi „nyomozó asztalunk“ valóban jó tanítómester, mert az egy év leforgása alatt előfordult dobozi, nádudvari, bakonszegi, kunhegyesi, sarkadi (hármás), csabacsüdi és szentetornyai gyilkosságok tetteseit az alosztály nyomozói mind elfogták és az igazságszolgáltatás elé juttatták.

Néhány szó karácsonyról...

(Pályázatunk anyagából.)

Írta: CSORDÁS ANDRÁS alhadnagy.

I.

Mint ahogy az áldott tavasz jöttén megmozdul a föld méhében a halottnak hitt élet, úgy mozdul meg Szent Karácsony jöttén az emberi szívek mélyén szunynyadó Jóság is, hogy utat kérjen magának ki, a többi ember felé. Mert hogy még a legelvetemültebb ember szíve mélyén is ott rejtőzik legalább egy paránya ennek a Jóságnak, az már számtalanszor bebizonyosodott. Csak meg kell találni a módját, hogyan lehet azt onnan kicsalogatni. Éppen ebben van a karácsonyi gondolat és a Karácsonykor tetet öltött Szeretet gyönyörű nagysága és ereje, hogy ilyenkor az a bizonyos rejtett Jóság minden szív mélyéből kiutat kívánva, mintegy kölcsönhatásként olyan szívekből is előtör, ahol egyébként bizony jó mélyen el van temetve...

Sokszor maga az élet mutat rá, hogy mennyire nem pusztában elhangzott szózat volt közel két évezreddel ezelőtt, az első Karácsonykor a betlehemi mezők felett az Úr angyalainak égi szózata: „Békesség földön az embereknek!“

*

Ha az ember 35 évet, — életének javát, — testületünkben tölti, módjában van látni, hallani és megélni

sok olyan dolgot, aminek emléke végigkíséri egész életén. Nekem is van egy ilyen karácsonyi élményem, amit soha sem felejtetek el és ami fényes bizonyítéka azoknak, amiket előbb elmondottam.

1906. év Karácsonyán történt. Próbacsendőr voltam a Szepes megyei káposztafalvai őrsön, ahol mindössze négyen voltunk. Az volt a terv, hogy legalább Karácsony első napját odahaza töltjük, ha lehet. Ezért az őrsparancsnokunk egy csendőrrel már a Szent estét megelőző éjjelen rendes szolgálatba indult, az otthon maradt egy idősebb, már nős csendőr címzetes őrsvezetőnek pedig meghagyta, hogy velem a Szent estén délután 6 órától másnap hajnali 3 óráig helyiügyeletre menjen. Erre azért volt szükség, mert ott az a népszokás, hogy legénysorban levő suhancok járják a falut, mint betlehemesek és mert a legtöbb háznál étellel, itallal vendéglik meg őket, és mikor útjuknak végére érnek, bizony már a legtöbbjük jócskán kaptos. Ilyen állapotban aztán kötekednek, verekednek, sőt előfordult, hogy már az éjfélt misét is megzavarták.

Nem várhattuk be azonban az előírt időt, mert már délelőtt 11 órakor bejött hozzánk a szomszéd Bethlenfaluból a zsidó szatócs és korcsmáros avval a panaszszal, hogy előző éjjelen ismeretlen tettesek betörték hozzá az üzletbe, onnan élelmiszereket, ital- és ruhaneveket, valamint a kis kézipénztár 8 korona körüli aprópénz készletét elvitték.

Eltérően a kapott parancstól, Radics Pál csendőr címzetes őrsvezető — így hívták az otthon maradt idős

nős csendőrt — azonnal szolgálatba vezényelte magát velem a betöréses lopás nyomozására.

Nem szándékozom itt egy betöréses lopás nyomozását részletesen leírni, csak annyit említek meg, hogy estefelé már meg volt a gyanúsítottunk, sőt őrizetbe is vettük, hogy a nyomozást vele lefolytassuk.

A gyanúsítottat azonban kissé részletesebben kell bemutatnom. Mintegy kéthetes korában találták Káposztafalva határában. Hogy kik voltak apja, anyja, sohasem sikerült megállapítani. A község egy Glavács nevű szegény napszámos-családhoz adta ki gondozásra, meg is kereszteltette és beanyakönyvezette Glavács Péterkének. A község ugyan egyszer-máskor juttatott is valamit Glavácséknak a gyermek tartásáért, de bíz azt ennek dacára is inkább csak a jó Isten nevelte, mint Glavácsék. A gyermek sokkal több verést kapott, mint ételt és szinte nem is számították az emberek közé, hanem amolyan háziállatként kezelték. Nem is állta sokáig a dicsőséget, 9 éves korában elköborolt és nem is került vissza, csak 16 éves korában, akkor is a lőcsei fogházból toloncolták „haza” Káposztafalvára, már mint lopásért büntetett előéletű egyént. Azután hol itt, hol ott dolgoztatott valamit amiért élelmet kapott, meg szállást, istállóban, padláson, csűrben, mikor, hol, az időjárás szerint. Időközönként aztán el-eltűnt Káposztafalváról és a legtöbb esetben hol egyik, hol másik büntetőintézetből toloncolták vissza. Amikor mi az említett esetben nyomoztunk vele, már 46 éves volt, szinte elvadult, torzonborz külsejű, összetört, öreg ember. Akkor éppen egy félig-meddig koldus sorsban élő családnál húzódott meg a község szélén, a cigányok szomszédságában, egy kis sárputriban élő 3 gyermekek családnál. Nyomozásunk során persze tagadt mindent és éppen azért jártunk vele az őrsállomás székelyén, hogy alibit igazoljon.

Már este 8 óra felé járt az idő, a 28 fokos hidegben fáztunk is, éhesek is voltunk, ezért a járőrvezetőm úgy intézkedett, hogy elmegyünk az ő lakására, velünk jönnek a bizalmiak is, visszük a foglyot is magunkkal, ott megvacsorázunk és csak azután folytatjuk munkánkat.

Radicséknál már ekkor be volt fejezve a karácsonyi előkészület. A karácsonyfa fel volt díszítve, Radicsék 2 éves kis fiacskája ott tipegett-topogott alatta, lelkendező örömben azt sem tudva, hogy mire nézzen a neki még szokatlan nagy fényességben. Az asszony ugyan nem számított vendégekre, de nem jött zavarba, mert hiszen akkor még volt minden bőségesen. Egykettőre terítve volt és már is előttünk párolgott a meleg, ízes ünnepi vacsora.

A fogoly a kályha közelében ült és ott melengette a hiányos öltözete miatt is meggémberedett testét.

Egyszerre csak azt vettük észre, hogy Radicsné még egy nagy tányér párolgó ételt hoz be és azt evőeszközökkel együtt odaadja a fogolynak, hogy ő is egyen. Az elfogadta ugyan az ételt, de ölébe téve, tétován tekintgetett szét és nem nyult hozzá. Radicsné ekkor szép szelíden csak ennyit mondott neki: „No hát egyen, Péter!”

A mi foglyunk hozzá is fogott ugyan az evéshez, de csak úgy csipegette, foghegyről eszegetett, majd pedig mindnyájunk nagy meglepetésére egyszerre csak görcsös zokogásban tört ki. El nem tudtuk képzelni, mi baja lehet. Radics csitította, faggatta, de az nem szólt semmit, csak sírt, sírt keservesen. Nagysokára tért csak magához és ekkor felkelt, odajött az asztal-

hoz, Radicsné előtt térdreerogyott és a köténye szélét akarta megcsókolni.

Nagynehezen magához térítettük, visszaültettük helyére. Ekkor aztán hozzáfogott és mohón evett mindaddig, amíg csak jól nem lakott. Mi csak hagytuk és csak mikor már megvacsorázott, akkor kérdeztük, hogy mi baja volt, miért sírt? Erre ő is felmelegedett és elkezdett beszélni.

Elmondta élete történetét. Elmondta, hogy ő már megöregedett, de vele még soha senki ilyen szíves, szeretetteljes hangon nem beszélt, mint Radicsné. Őt még soha senki a keresztnevén szíves szóval nem szólította, senki sem adott neki jó szívvvel enni. Mennyire más lehetett volna az ő egész élete, ha csak egyszer is egy kis önzetlen szeretettel közeledett volna feléje valaki. De mindig és mindenhol csak ártalmas féregnek tekintették és eszerint bántak is vele. Itt most legalább azt érzi, hogy őt is embernek számítják. Ő ugyan soha templomban nem volt, imádkozni senki sem tanította és nem is tudott, nem igen hitte soha, hogy van Isten, aki a legelesettebb embert is szereti és gondot visel reá, most fogadalmat tett, hogy ezentúl másként lesz. Bármily mostoha lesz is a sorsa, megtanul imádkozni, el fog járni a templomba. Javulásának első jeleként ott mindjárt beismerte, hogy ő követte el a betöréses lopást és azt is elmondta, hogy a bűnjelek hol vannak, ahol azokat meg is találtuk. Amíg beszélt, látszott rajta a nagy lelki megkönnyebbülés és torzonborz arca szinte fokról-fokra szelídült emberi formába.

Amikor a fogoly befejezte elbeszélését, szinte egyszerre állottunk fel az asztaltól valamennyien, akik ott ültünk. Radicsné fennhangon imádkozni kezdett, majd pedig mindnyájan elkezdtük énekelni a gyönyörű karácsonyi dicséretet:

„Dicsőség magasságban az Istennek!”

*

Igy esett, hogy a Karácsony szeretetétől fűtött hangulatban néhány egyszerű, minden emberi számítás-tól mentesen ejtett szíves szó felszínre hozta az igazán legeldurvultabbnak mondható lelkű ember szíve mélyéből is az ott szunnyadozó Jóságot és így bizonyosodott be ezúttal is, hogy ez a jóság ott van mindenki szívében, néhol már a felszínen, néhol csak nagyon rejtetten és csak a módot kell megtalálni, hogy felszínre jöhessen.

II.

Írta: **TÜRÖK BERTALAN** őrmester.

A fák zord télidiszbe öltöztek. A laktanyában nyüzsgött az újonc legénység, lázasan készülődtek a karácsonyi szabadságra. Kezükben a szabadságos igazolvány, szívük tele örömmel, arcuk pedig mosollyal, lelkük gondolatban otthon járt, látták édesanyjukat örömkönnyes szemekkel, amikor az, szíve minden melegével keblére öelve fogadja a szülői hajlékba karácsonyi szabadságra érkező katona fiúkat.

Mint alig 17 éves, fiatal, újonc katona, én is szerettem volna a szülői hajlékban tölteni a karácsonyi szent estét, érezni a szülői szív meleg szeretetét és gyönyörködni az angyalhajjal díszített karácsonyfaban. De még ennél is jobban szerettem volna megmutatni, hogy nem nevelt az édesanyám hiába. Sajnos, az én számomra mindez csak álom volt és az is maradt. Egyedüli vigaszom csak az volt, hogy Karácsony estéjén —

Varga György és Pál Elek alhadnagyoknak 35 évi hű szolgálatukért a **Diszernet** adományozták.

a többi ujonc bajtársaimat megelőzve — örszolgálatba kerültem mégpedig laktanyaörségre, ami az ujonc katonára szemében kitüntetés!

Nehezen vártam azt a pillanatot, hogy őrhelyemet elfoglalhassam. Felállításom után büszke öntudattal, feszes és katonás lépésekkel, mozgási körletemen fel s alá járva azon tűnődtem, hogy ha most ujonc társaim megláthatnának, talán jobban irigyelnének, mint én őket, amikor szabadságra mentek. Amikor úgy éreztem, hogy én vagyok a világ legboldogabb embere és mikor a közeli házakból jól hallottam az éneket: „Az Istennek szent anyala...” akkor valami különös, fájó érzés vett rajtam erőt. Megállottam, elgondolkoztam! Éppen ekkor a laktanya előtt két csendőr haladt el, egy polgári egyént kísértek, ma sem tudom hová. Én a járőr tagjait kemény vigyázz-állás elfoglalása után, tisztelegésemet sem fogadták, csak határozott kemény lépésekkel haladtak tovább, mindig maguk elé nézve. Kakastollukat, mely úgy lengett a kalapjuk mellett, mint a legszebben díszített karácsonyfán az angyalhaj. — belepte a hideg zúzmarára. Öltözetükön, felszerelésükön és határozott, büszke magatartásukon mélyen elmerengve, az a gondolatom támadt, hogy ha én ilyen csendőr lehetnék, még sokkal nagyobb büszkeséggel teljesíteném a szolgálatomat, mint az ottani őrhelyemen. Így telt az első katonai karácsonyom az 1925. évben.

*

A mai karácsonyi szent estén — ha a szolgálat engedi, — már meleg családi hajlékban, egy megértő és minden, eddig nélkülözött szülői szeretetet pótolni akaró és tudó, igazi hitvestárral együtt töltve, a karácsonyfa alatt térdre hullva köszönhetem meg a Mindenhatónak, hogy testületünk kebelén belül ezt is megengedte érni.

III.

Írta: SZENTE MIHÁLY csendőr.

1940-ben történt. Karácsony volt.

Fázósan húzta össze magán vékony és szakadozott kabátját, sokat és aprókat lépett, hogy ezzel is elűzze a hidegséget agyonfázott kis testéből. Szemét ijedten

fúrta a sötétbe, hogy nem lát-e valami világosságot, ahová betérhetne. Világosság sehhol nem volt... Ő csak ment s már nem is húzta magán össze a rossz kabátot. Már fáradtságot és hideget sem érzett. Öntudatának utolsó szikrája élt csak benne, mikor egy útszéli Krisztus-keresztnél megállott, kezeit összekulcsolva, vágyakozón tekintett fel a Megváltóra.

Valami odaszegezte. Nem tudott megmozdulni, csak nézte... nézte a fakeresztet... Többre nem emlékezett. Azt már nem tudta, hogy ekkor már összeesett, benne már csak a mindent feledtető álom élt, amely jólesően ringatta el fáradt kis testét. S a hó tovább hullott és mint egy gondos anya, könnyű habféhér pelyhével betakarta gyermekét, hogy ne fázzon...

*

Lépteink alatt megcsikordult a hó, sietve igyekeztünk, hogy minél előbb a pihenőre érjünk. Nem zavartuk egymás gondolatát, mintha megéreztük volna, hogy karácsony szent napját gondolatban — már is — ott-hon töltjük. Ebbe annyira beleéltem magam, hogy szinte már egész kicsinynek láttam magam, amint otthon a karácsonyfa mellett állok és nézem a sok ajándékot s közben bíztatnak, hogy a Megváltó születésének az énekét énekeljem.

Gondolatvilágomból felébresztett fiatalabb bajtársam megjegyzése, aki kedvetlen volt, mert a karácsonyt nem tölthette odahaza. Hány karácsony lesz még így... Már éppen szólni akartam erre valamit, mikor egy útszéli keresztnél, mely mellett sokszor elmentünk, szemem valami szokatlant látott, mely máskor nem volt ott. Menjünk oda, nézzük meg, mi az ott a keresztnél? Közelebbről nézve, mintha valami rongycsomó lett volna. A havat lesepertem róla és kezem egy jéghideg kis arcot simított meg. Szinte beleborzongtam. Amint az arcára nézek, látom, hogy ajka körül a hó nem marad meg, hanem elolvad s ez az életnek a jele! Dörzsölni kezdtem hóval. Vigyük a pihenőre, — mondtam — s majd meglátjuk, hogy mit fogunk vele csinálni. Fel-emeltem és magamhoz szoritottam s amint kicsiny teste karjaimat melegítette, valami felszabadult bennem, amit nem lehet megnevezni. A torkom összeszorult és szótlánul vittem a pihenőig, mely már nem volt messze. Ott begyujtottunk és teát készítettem a kis védencem-

nek s ekkor már elhatároztam, hogy gondját fogom viselni.

A teát szájába erőszakoltam s erre kinyitotta szemét és csodálkozva tekintett szét, hogy hol van s a szeme, mintha azt mondta volna, hogy miért nem hagyta kint a keresztnél, miért nem hagytuk nyugodni, miért zavartuk, amikor éppen a vágya teljesedett volna be... Kérdéseket tettünk hozzá, de nem tudott még szólni.

*

Szája sírásra görbült, de azért elmotyogta, hogy Nagy Pista a neve. Apukád, anyukád hol van? Hol laktok? Hová igyekeztek? Egyszerre szerettem volna tőle mindent megtudni, mert most már egészen magaménak tekintettem. A szívem összeszorult, amikor azt mondta, hogy senkije sincs és szája reszketni kezdett.

Annyit tudtam belőle kivenni, hogy a városban egy szegény családnál hagyta az apja, aki elment munkába. Elindult megkeresni s így jutott a kereszthez és így találtunk rá. Később tudtuk meg, hogy az apja — akkor már nem élt, a munkánál szerencsétlenül járt...

Gondolataim száguldoztak, hogy mit is kellene vele tenni. Eszembe jutott, hogy a faluban egy asszony van, akinek a fiacskája nemrégén halt meg, gondoltam, hátha ő befogadja. Elvittük hozzá s határtalan volt az öröme, mert szinte... szinte a kisfiát vélte benne felismerni.

Az asszony a belső szobából elővarázsolta egy feldíszített karácsonyfát, melyet az ő kis fiának készített, azért, hogy mellé tudja képzelni kicsiny gyermekét, amint a Megváltó születésének dicsőségét énekli. — El tudnád énekelni a karácsonyi éneket, Pista? — kérdezte az asszony.

Pista bátortalanul kezdte meg: „Mennyből az angyal...”

Most már bizalommal nézett körül Pista. Nem is gondolta, hogy bennem milyen érzéseket ébresztett! Elfelejtettem a fáradságot, elfelejtettem azt, hogy karácsony szent estéjén kellett szolgálatba mennem s úgy éreztem, hogy senkinek sem lehetett teljesebb karácsonya, mint nekem.

Boldog voltam, hogy nekem jutott osztályrészül az élet útján elindítani egy emberpalántát. Abban a tudatban mentem haza, hogy karácsonyi szolgálatomat nemes cselekedettel fejezhettem be...

IV.

Írta: MÁTHÉ JENŐ próbacsendőr.

Második karácsony ez, amelyet drága szüleim nélkül kell eltöltenem, mert határ választ el minket, mert idegenek bitorolják még ott a magyar örökséget.

Hideg havas, esős idő van, s mi a járőrvezetőkkel künn portyázunk a határon. Tőlünk alig száz méterre, hegyes szuronyok csillognak a sötét estében, idegen határőrök néznek kutatva ránk. Csöndesen lépkedünk egymás mellett a havas úton, lent a mélységben a város lámpái csillognak. Féltő szeretettel nézek le a városra, ahol most békés élet folyik, eltűntek az idegen feliratok, elhalkult az idegen muzsika, s munkás magyar kezek dolgoznak, építik a magyar jövőt újabb ezer esztendőre.

Főrn a hegyoldalon havasi pásztorkürt síró hangját hordja a szél, keresi a szétszórt nváját, s talán ő is a városra gondol, ahová régebben elhordta a tejet, s

ahová többé nem mehet. Odaát a hegyoldalon még más élet folyik, gyász és félelem üli meg a szíveket, s itt lent a város boldogan készül a szabad karácsonyt megünnepelni.

Puskám hideg vasát szorongatom a kezemben, azt a puskát, amelyet a magyar haza adott a kezembe azért, hogy ha kell, vele együtt harcoljak a nemzetért. De ez a puska egyúttal barátom is, mert eszembe jut mindig, amikor kezembe veszem, apám búcsúszava, amikor utoljára vettem kezembe meleg, dolgos kezét, s amikor azt mondta: „Menj fiam s mint katona, gyere vissza puskával a kezvedben, s szabadsággal a szívedben.”

Ezért megyek Édesapám!

Eszembe jut drága városom, szülőföldem, ahol még nincs, aki a katona sírokra fenyőkoszorút helyezzen, s ahol Árpád szobra ledöntve, felrobbantva fekszik, ahol a régi magyar csendőrlaktanyát széles kaszárnya udvarra építették. Eszembe jut a százéves gymnasium a régi tanárokkal, iskolatársaim, akik szerteszéledtek, a régi bástyák, ahol annyit játszadoztunk, a kaszárnya, ahol nagyapám, mint magyar katona szolgált s ahol én, mint idegen katona kellett letöltsék nehéz másfél évet.

Úgy szeretnék most legalább egy percre otthon lenni, benézni a világos szobába láthatatlanul, elnézném, amikor Édesanyám régimódi csipkéket horgol, s Apám ujságot olvas, szeretném magamhoz ölelni őket karácsony ünnepén, csak egy pillanatra, amíg a fülükbe súgnám, hogy már nincs sok hátra, legyetek türelemmel és eljő a feltámadás.

Aztán végig járni a régi utcákat, föl a Csigahegyig, ki a rétig, föl a nagyköhavasra, ahonnan végig lehet látni az egész odamaradt, még gyászoló síkon, hegyen...

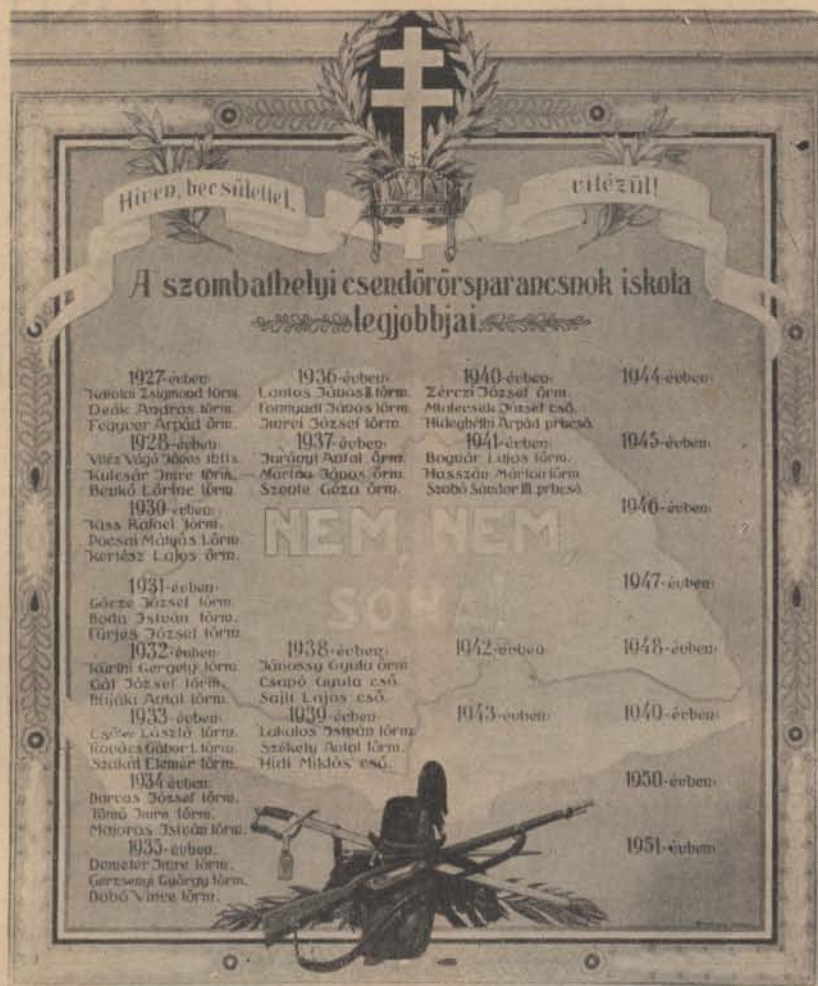
... Hideg metsző szél fúj a határ felől, feltúrjuk a gallérjainkat, s a kakastoll repdes a szélben...

V.

Írta: JUHÁSZ BARNABÁS csendőr.

Mikor e sorokat írom, önkéntelenül is az elmúlt karácsonyra gondolok, mely első volt fiatal csendőri életemben. Az Isten kegyelméből én is részesülhettem abban a kivételes kitüntetésben, hogy szép Erdélyünk felszabadulásakor ott lehettem a bevonulók között és így megérhettem azt is, hogy a Hargita alján egy kis székely faluban ünnepelhettem meg e szép ünnepet. Új volt ez nekem, mert azelőtt sohasem voltam távol a szülői ház melegétől és féltem, hogy a szülői ház melege nélkül hideg és csupán formasági ünnepem lesz a karácsony. Mentségem legyen, hogy első karácsonyom volt a még amúgy is fiatal csendőr életemben. És mi történt? Csalódtam. Ez a csalódás azonban kellemes volt és talán egyik legkellemesebb emléke marad életemnek.

Karácsony hetében szép parancs jött az osztályparancsnok Úrtól: Minden őrs szerény kis karácsonyfát állítson az ünnepre. Állítottunk. Karácsony szombatja estéjén hozzá fogtunk négy fiatal bajtárs a feldíszítéshez. Míg a gyertyákat és a többi díszítést raktuk a kis karácsonyfára, amely a csíki fenyveseknek egyik sarja volt, valami soha nem érzett édes érzés járta át szívemet. Óh, Istenem, hát nem álom ez? Csíksországbán, a székelyek között, én mint magyar csendőr karácsony ünnepre készülhetek? Elvonult lelki szemeim előtt gyermekkorom, levente éveim, melynek keretében egy szép

Az őrsparancsnok-iskola emléktáblán megörökítette azoknak a neveit, akik — 1—3. századnál — legjobb eredménnyel végeztek.
(Galambos thfts. felv.)

verset szavaltam az egyik március 15-én, Erdélyországról. Szavaltatom után egy csendőr lépett hozzám és kezemet megszorítva, megdicsért versemért és azt mondta, hogy ha minden magyar így gondolkozik és érez, akkor nem sokáig könnyeznek már a csiki székelyek. Olyan jól esett akkor ez és akkor érlelődött meg bennem az a gondolat, hogy ha elérem azt az időt, csendőr leszek. Álom volt ez akkor. Álom, mely valósággá lett.

Ez mind akkor jutott eszembe, mikor azt a kis karácsonyfát díszítettük. Bajtársaimnak is hasonló gondolataik lehettek, mert nem szólt senki, csak hallgatunk. Kész lett a karácsonyfánk, melyet a szeretet indított el az előljárók részéről és szeretet vette körül az őrsön az alárendeltek által. Állottunk a kis karácsonyfa előtt. Őrsparancsnokom egy kis beszédet mondott. Beszélt a karácsony Szent ünnepéről. Beszélt Erdélyről, ahol a felszabadulás után első ízben ünnepeljük ezt. Megemlékezett Erdélynek a háború utáni megpróbáltatásáról, a sokat szenvedett és hősi halált halt bajtársakról, mert hiszen ő is erdélyi volt és ott szolgált akkor. Szavai után elfordultam és egy feltörni készülő könnyet töröltem ki szememből, mert egy csendőr ugyebár mégsem könnyezhet?

Boldogok voltunk azon az estén valamennyien az őrsön és éreztük, hogy a Szent estén az Isten jelen volt a mi kis karácsonyi ünnepünkön és a mi számunkra is megszületett a világ megváltója: Krisztus.

VI.

Írta: GALAMBOS JÓZSEF őrmester.

Emlékezetem óta minden karácsonyt nagyon vártam. Gondtalan gyermeki szívem csordultig telt örömmel sok-sok karácsony ünnepén. Ha visszanezék gyermeki világomba, most is látom az ajándékaimat: a fazonkon nyugvó madárka párt, a fehérszőrű barikát, a pej paripán feszítő magyar huszárt, amelyekkel édes jó anyám ilyenkor elhalmozott.

Gyermeki szívem mély alázatosságával néztem a betlehemi kisdedet, amint a kicsiny istállóban szénánszalmán feküdvé, édesanyja: Szűz Mária és édes atyja: Szent József határtalan örömeben tündöklött. Most is hallom édes jó anyám magyarázó szavait: „Látod fiacskám, te ágyban fekszel, párnán nyugszik fejed és dnyhával takaródzol, a jó Isten fia, a kis Jézuska pedig istállóban, szénán-szalmán aluszik! Ezt azért teszi, hogy a rossz gyermekek és emberek megjavuljanak!” Én csak hallgattam és néztem édes jó anyámat. Lehet, hogy már akkor megértettem őt, mert bár agyam fel nem fogta szavai mély értelmét, de éretlen szívemben fájdalom fakadt fel és ott maradtam szememmel, szívem minden melegével a betlehemi kisded mellett.

Azóta már sok év eltelt. Az élet vihara sokszor megtépázott. Egyszer úgyannyira, hogy nem volt erőm a megmozdulásra. Szemeim csillogtak, szívem ütési

KITÜNTETETT

Horváth Gábor alhdgy.
Magyar Bronz v. é.

Tari András alhdgy.
Magyar Bronz v. é.

Komoly Dezső alhdgy.
Magyar Ezüst é. é.

Berkes János th.
Magyar kis ezüst v. é.

Gyarmathy Bertalan th.
Magyar Bronz v. é.

Kárpáti Béla th.
Magyar Bronz v. é.

Oláh Sándor th.
Magyar Bronz v. é.

Takács János th.
Magyar Bronz v. é.

Tölgyes Ferenc th.
Magyar kis ezüst v. é.

Kalmár Péter th.
Magyar Bronz é. é.

Almási Géza th.
Magyar kis ezüst v. é.

Szűcs József th.
Magyar Bronz é. é.

Hernádfalvi János th.
Magyar Bronz v. é.

Tassányi József th.
Magyar Bronz é. é.

vitéz Hadı József őrm.
Magyar Bronz é. é.

Jancsi Lajos cső.
Magyar Bronz v. é.

Kuna Károly cső.
Magyar Bronz v. é.

Lovas Imre cső.
Magyar Bronz v. é.

BAJTÁRSAINK

Csorba Gyula cső.
Magyar Bronz v. é.

Morvay Ferenc cső.
Magyar Bronz v. é.

Tar Sándor cső.
Magyar Bronz v. é.

Turi János cső.
Magyar Bronz v. é.

Sütő Miklós cső.
Magyar Bronz v. é.

Hegedűs László cső.
Magyar Bronz v. é.

Setymcs László cső.
Magyar Bronz v. é.

Ióth Gyula I. cső.
Magyar Bronz v. é.

Csányi András cső.
Magyar Bronz v. é.

Csala János cső.
Magyar Bronz v. é.

Pászti László cső.
Magyar Bronz v. é.

Molnár József cső.
Magyar Bronz v. é.

Pomothy Béla cső.
Magyar Bronz v. é.

Balogh István cső.
Magyar kis ezüst v. é.

Boros István cső.
Magyar kis ezüst v. é.

Panonhalmi János cső.
Magyar Bronz v. é.

Nemeth József V. cső.
Magyar kis ezüst v. é.

Nagy László I. cső.
Magyar Bronz v. é.

Kovács Gyula II. pb. cső.
Magyar Bronz v. é.

Tarjáni Lajos cső.
Magyar Bronz v. é.

döngötték mellemet, majd végiggördült arcomon a könny — messze édesanyámtól. Szemeimet lezártam és úgy küldtem fohászt a betlehemi kisdédhez. És csodálatos! Ó, Isten fia, megismerte bennem azt a gyemeket, aki régen rajongó szívvel csodáltam Őt a kicsiny betlehemi jászolban. Elhagyott régi eróm szinte ömlött vissza izmaiba. Rövid idő alatt elhagytam az ágyat és teljesen újjászületve erősebb lettem, mint valaha.

Hiszem és vallom, hogy a hit az egyedüli és egyetlen, amely a porból a magasságba, e gyarló életből az örökkévalóságba vezet.

A karácsony az öröm, a vígság ünnepe. Talán nincs ember, aki ne várná, hevesen dobogó szívvel. Ilyenkor a kemény, hideg és közömbös szívekbe is melegség lopakodik és egy szokatlan érzés lesz rajta úrrá. Mindenki örül és örömet akar szerezni, mert úgy érzi az ember, hogy öröme csak akkor teljes, ha embertársa nem nélkülöz, nem szenved, hanem vele vigad, örül és száll fohásza a betlehemi kisdéd felé.

Ismét karácsonyt várok. Soha még így nem vártam, mint most. Éjt-nappal imára kulcsolt édesanyai kezek kísértének. Hű hitvesek könnyözönét látom és riadt szemű új árvák csapata ballag előttem a hősök országútján.

Tombol, zúg a vihar ismét... Magyar tölgyek borulnak ki tövestől vagy törnek derékba a dús hajtásokkal együtt. Új és új dombok keletkeznek itt és idegen földeken, melyeknek friss rögei alatt alusszák örök álmukat hős testvérek. Ti vagytok ezek.

Megdicőült legnagyobb magyarok, drága Bajtársaim! Messze Keleten, a Magyar Haza szent oltárán feláldozott drága piros véretek a mi Megváltónk, amely a betlehemi kisdéd személyében száll le hozzánk Isten országából. Ime lássátok, nem szenderültetek örök álmra hiába, mert szent véretek és hős lelketek Istennek való feláldozásával megváltottatok mindnyájunkat és új világot adtatok számunkra.

Nektek pedig, akik ott állotok a fagyban, szívem minden szeretetét küldöm. Veletek vagyok esőben, sárban, fagyban. Tudom, hiszem, hogy minden kiömlött csepp véretek a kereszt dicsőségét, a népek megváltását és egy megtisztult világ eljövételét szolgálja. Ezért nem alszom, lemondok egy-két darab kenyérről, átadom Nektek fölös ruháimat és keménven megmarkolt puskaszíjjal, csukott ajkammal, rendíthetetlen hittel menetelek Veletek én is egy szebb, egy boldogabb karácsony felé.

VII.

Írta: FARKAS PÁL II. tiszthelyettes.

Amióta az angyal Krisztus születését az embereknek tudtúl adta, azóta a karácsony a szeretet ünnepe lett. Szimbóluma a szelíd, örökzöld fenyőfa, amelyet karácsonyfának nevezünk.

A szeretet ünnepének a karácsonyfa a külső jele. Ez a külső jel hívogatja haza azokat, akik a családtól távol vannak. A távollévők — ha csak tehetik — a

Ki tudta?

A Pasteur intézetek a veszettség elleni harc erős fellegvárai; a megmartakat kezelésre, megfigyelésre itt kezelik, különben a borzalmas betegség kitör az embereken.

szentestére haza is mennek, hogy a karácsonyfa alatt adjanak hálát a Mindenhatónak a sok jóért, különösen pedig azért, hogy egyszülött fiát a földre küldte és ezzel megváltott bennünket az örök kárhozattól.

„... Ekkor volt a legszebb karácsonyom!” — mondják az emberek. Nekem is volt már legszebb karácsonyom...

Az első 1916-ban. Ez évben a szentestét apám és bátyámmal együtt az olasz harctéren töltöttem. Bátyámmal együtt eltávozási engedéllyel látogattuk meg édesapánkat. Édesapánknak volt karácsonyfája és a szentestét ez alatt töltöttük. Ekkor hallottam először, búcsúzáskor apámtól: „A betlehemi Jézus óvjon és áldjon benneteket.”

A másik 1923-ban. Ekkor a szentestén, mint csendőr, helyi ügyeleti szolgálatot teljesítettem. 23 óra tájban egy idős ember elcsukló hangon köszöntött bennünket. Megkérdeztem, mi baj van. Elmondta, hogy felesége hosszabb idő óta beteg és most hirtelen rosszul lett. Papért megy, mert felesége az utolsó nagy útra akar készülni. Gyermekekük nincsen, felesége most egyedül maradt. Visszaküldtem lakására, azután elmentem a plébániára és elküldtem a beteg asszonyhoz a papot.

A harmadik 1938-ban. Ez évben a két és fél éves kislányom első ízben tudott a karácsonyfának és a kis Jézuska szerény ajándékának igazán örülni. Amíg a karácsonyfát díszítették, a kislányt átvitték a szomszédba és csak akkor hozták haza, amikor már teliesen készen volt a fa. Mikor a kislányom a sötét szobában a feldíszített karácsonyfát meglátta, annyira meglepődött, hogy nem jutott szóhoz, letérdelt és csak pár perc múlva hagyta el hang az ajkát: Dicsértessék a Jézus Krisztus.

A szeretet ünnepe és a belőle sugárzó szeretet ma sem változott, csak a személyek. Ez évi szentestén részben más csendőrök portyáznak, mint az elmúltakon. Mások törlik a fehér havat a megnagyobbodott országunk különböző tájain és mások nyújtanak vigaszt a sors-sütött embertársainknak. De a szeretet a régi marad és a most portyázó csendőrt is ez a régi szeretet vezeti a szentestén nehéz útjain. Akik a szentestén nem gyújthatnak gyertyát a karácsonyfán, amikor elhangzik az éjféle misén a „Krisztus Jézus született...” ének, lélekben boruljanak le a betlehemi jászol előtt és kérjék a kis Jézuska áldását nehéz és küzdelmes munkájukra. A betlehemi Jézuska megsegíti őket.

VIII.

Írta: CSETNEKI ANTAL csendőr.

1937. év december havában 24-i kezdettel szabadságot kértem és erről napokkal előbb a szüleimet is értesítettem. Sőt megírtam nekik, hogy 24-én a délutáni órákban érkezem meg.

Állomáshelyemtől 130 km távolságra, Nógrád megye egyik kis községében laktak szüleim. Ha minden jól sikerül, a megígért időre odahaza lettem volna. Azonban a közbejött okok miatt — melyeket itt nem akarok részletezni — nem tudtam pontosan megérkezni.

A vasútállomástól 10 km utat gyalog tettem meg s mivel egyedül mentem a hóval borított úton, gondolataimba merülve, gyermekkori éveimben eltöltött karácsonyi estékkel foglalkoztam. Felidéztem azokat a boldog karácsonyi estéket, amikor édesanyám ölében az ő

jóságos szeretetétől körülvéve, vártam a kis Jézuska születését, de különösen a karácsonyi ajándékot, amit a Jézuska szokott hozni. Eszembe jutott és magam előtt láttam édesanyámat sírni úgy, mint akkor sírt, amikor katonának bevonultam s én vígasztaltam, hogy ne sírjon, karácsonyra már szabadságra jövök — ami természetesen nem úgy volt —, szinte mintha hallottam volna szavait, hogy „melyik karácsony lesz az“. Bizony, ez már az ötödik volt, ami azóta eltelt. Hogy mennyire megörültem, mikor a község széléhez érve megpillantottam az édesanyám fehérre meszelt szobájának kivilágított ablakát, leírni nem tudom. Eddig is gyorsabban szedtem lábaimat, mint azt az utasítás a portyázásra előírja, de most meg különösen siettem, mert éreztem, hogy már így is késtem.

Mikor a kapuhoz értem és azt kinyitottam, az édesanyámmal találkoztam, ki az utcára akart menni, hogy megnézzé, talán már minden reményről lemondva, hogy jövök-e? Amikor meglátott, a nyakamba borult és csak annyit tudott mondani: „Isten hozott, csak hogy megjöttél“ és azután örömeiben sírt. Csak bent tudtam meg, hogy attól az időtől, amire meg kellett volna érkeznem, talán minden második percben kiszaladt az utcára megnézni, hogy jövök-e és folyton attól rettegett, hogy valami baleset történt velem az utazás alatt és azért kések. Fájt neki, hogy az ötödik karácsonyt is távol a családtól fogom tölteni és annál nagyobb volt az öröme, amikor ott voltam a karácsonyfa alatt s együtt imádkoztunk a Mindenhatóhoz és vártuk a kis Jézuska megszületését.

Hogy mennyire hiányoztam volna ezen az estén a családból, nem tudom, de azt sem tudnám leírni, hogy mennyire boldog volt az édesanyám, hogy én is velük lehettem. Nincs az a pénzért vásárolt ajándék, amiért azt elcseréltem volna, ami ajándékot én akkor az ő szeretetével tőle kaptam...

Ma este, amikor a bajtársakkal itt messze a családi háztól, a karácsonyfa alatt imára kulcsolom kezeimet, az első gondolatom a családi karácsonyfához megy és arra kérem a Teremtőt, hogy még sokszor engedje meg, hogy az édesanyám olyan boldog karácsonyi estét éljen át.

Vajjon ma hányan vannak ilyen édesanyák, kik az utcaajtóban várják szeretett övéik megérkezését, akik kint a hóval borított utakon portyáznak, vagy a gépek kerekei mellett teljesítik kötelességeiket vagy éppen kint a fronton állnak tábori őrszemet, hogy vigyázzanak. Arra, hogy mi idehaza a karácsonyfa alatt imádkozhassunk és a Mindenható segítségét kérjük egy újabb évi munkánkhoz. Imádkozunk azért a karácsonyfa alatt, hogy azok a bajtársak, akik kint a zúzmarás fák alatt, harangzó helyett az ágyúdörgést hallgatják és az életüket tették a haza oltárára, szerencsésen és egészségesen jöjjenek haza övéik közé. Ők most nem tehetik meg, hogy az édesanyiukat megvígasztalják. Tegyük ezt mi helyettük és legyünk segítségükre, mert ezzel tartozunk nekik. Segítsük őket, amennyire ez tőlünk telik és könnyítsük legalább vígasztaló szóval elviselni szereteteik távollétét.

Gondoljunk azokra a bajtársakra is, akiket már hiába várnak haza és akik feláldozták hazájukért drága életüket. Tisztelegjünk emléküik előtt és kérjük az Istent, adja meg számukra az örök boldogságot.

Két csomag a szerkesztői asztalon...

Az egyik Zalaegerszegről, a másik Alparétről jött egy napon. Levél volt mindegyikben. Így szól az egyik:

A zalaegerszegi ny. áll. csendőraltszti asszonyok szeretettel küldünk 30 pár érmelegítőt a hőshonvédeink részére. Úgy a magam, mint az alábbiak nevében, kérem illetékes helyre eljuttatni. Mély tisztelettel, Bács Istvánné.

Az adományozók névsora:

Varga Istvánné	1 pár
Kublicska Andrásné	1 pár
özv. Tóth Lajosné	1 pár
Simon Józsefné	1 pár
Banyó Ferencné	1 pár
Pápai Györgyné	1 pár
Katona Ferencné	1 pár
Varga Jánosné	1 pár
Légrádi Károlyné	1 pár
Bódis Sándorné	1 pár
Keszthelyi Istvánné	1 pár
Dalla Istvánné	1 pár
Sípos Jánosné	1 pár
özv. Fülöp Istvánné	1 pár
Köves Józsefné	1 pár
Janzsó Györgyné	1 pár
Incze Andrásné	1 pár
Pusztai Mátyásné	1 pár
Bitai Ferencné	1 pár
Dombi Józsefné	1 pár
Bálint Ferencné	1 pár
Timár Józsefné	1 pár
Németh Istvánné	1 pár
Nemes Józsefné	1 pár
Péter Jánosné	2 pár
Bács Istvánné	3 pár

A másik levél rövid, kissé száraznak látszik, de a szív épp úgy a sorok között van, mint az előbbi levélben. Így hangzik:

Szolgálati-jegy. Alparét, 1941. december 2. — Kérem a csomagban küldött 48 darab érmelegítőt, amelyet a fenti őrs legénysége szerzett be, a m. kir. honvédség részére továbbítani. Vitéz Kis tthts.

Nem szeretünk ilyen levelekkel sokat foglalkozni, beszélnek arról maguk — eleget. Azt azonban nem mulaszthatjuk el, hogy ki ne fejezzük az ilyen ajándék láttán őszinte nagyrabecsülésünket a zalaegerszegi bajtársak asszonyai felé és hogy ne küldjük bajtársi kézszorításunkat az alparéti őrs tagjainak. Zalaegerszeg — Alparét —, az ország két szélén, a kettőt ugyanaz a szív, szeretet melegíti. Holnap Somorjáról és Ujvidékről hoz ilyet a posta, aztán Csáktornyáról és Ungvárról... Ilyen apróságokból tevődik össze a haza nagy vagyona, az egyért dolgozás, az ugyanúgy érzés, az ugyanazt várás... Kívánjuk a nemzetnek, hogy az új esztendőben az egész ország együttérző, dolgozó szívek seregével teljen meg és millió szív melegenél megérjen a győzelem.

Portyázás.

Az északi sark közelében prémbundában német katona, málhásállata a rénszarvas. Afrikában ingujjra vetkőzve szintén német katona, málhásállata a teve. Tengeren, hegyen, síkon, mocsárban, homokban, terep és hőmérséklet végletei között mindenütt ott a német katona. Csak a véletlen teszi, hogy Hans Müller a jégvilágban, vagy a lángvilágban harcol, de ő ezen nem is tűnődik. Ott harcol, ahova küldik és mindenütt jól harcol, mintha hóba-sivatagba egyszerre született volna bele.

Ezt a németek edzéssel és neveléssel érték el. Még most is látni köpeny nélkül német katonát, ami csak részecskéje a nevelésnek, de jellemző. Mikor a német katona prémet ölt, vagy ingujjra vetkőzik, ott már csakugyan nagy a hideg, azaz meleg. Nem kicsi része van ennek abban, hogy a német katona teste rugalmas, lelke ép, kedélye derűs és cselekvése lendületes s ha jól megnézzük a felsoroltakat, már együtt is van minden, ami a jó katonát teszi.

Hagyjuk hát szeptember—októberben a prémes gallért, ne túlozzuk a meleg alsót, ne durrantsuk be a kályhát izzóra és ne kötött ujjasban, langyosvizben mosakodjunk, mihelyt leszáll a dér. Kicsi, egyszerű dolognak látszik, de ha az eredményt nézzük, egyik oldalon ott gubbaszt a mindig didergő influenzatelep morózuosan, a másik oldalon pedig a frissmozgású, mindig vidám katona. Az egészség alapja ugyanis a helyes étkezéssel felül nagyjából a mosdás és öltözködés tudománya, sokan nem is sejtik: mennyire.

Ha egy hónapig fülön nem csípnek, annyit keresek árdrágítással, hogy egy évig megél belőle a családom; hát akkor mit féljek egyévi börtöntől? Ez csak tiszta üzleti számítás? — tette fel a kérdést egy kereskedő, akit egy jóakarója figyelmeztetett az árdrágítás veszedelmeire.

Ez az ember meg van győződve arról, hogy gondos családfelelős: az egyévi börtönt ellensúlyozza az egy évre elegendő haszon. Ha így fogjuk fel a dolgot, akkor már hasznosabb betörni egy bankba. Ha sikerül, tíz évig megél belőle a család, jöhet a tízévi börtön tehát. Ha már a családfenntartásban erre az erkölcsi alapra helyezkedünk, akkor ne részletezzük a dolgokat, hanem csináljuk nagyban.

Az ilyen családfenntartási erkölcsi alapot azonban hagyjuk az árdrágítóknak, ők mindenképpen más erkölcsök szerint élnek amúgyis. Tisztességes ember családfenntartási alapul nem fogadhatja el azt, amit írott, vagy íratlan törvény tilt. E téren azonban nem mindig és nem mindenki elég szigorú öre önmagának, ha a börtönig éppen nem is megy el. Mindennapi egyszerű dolgokban sok az alkalom, hogy családi célokra károkat okozunk más — családoknak. Azt hisszük, hogy amiből nekünk, a magunk családjának haszna van, az akkor is jogos és erkölcsös, ha más ember családjának kárt okozunk vele, pedig az nem igaz.

A családra-hivatkozás általában is gyakoribb, mint

Tetszik Önnek

a Csendőrségi Lapok képes melléklete? Biztosan. Legyen munkatársunk, segítők abban, hogy minél gyakrabban adhassunk ilyen mellékletet: küldjön fényképeket.

amennyire a valóság és igazi igazság sokszor indokolhatná. A családért dolgozni és küzdeni kell, nem pedig lopni, csalni, másokat anyagi és eszmei javakban megkárosítani, mert, ha kerüljük is a kenetes szót, meg kell jegyeznünk, hogy az efféle család-gondoskodáson nincs áldás. Néha még az is előfordul, hogy a családra hivatkozás csupán ürügy valami egyéni kényelmi anyagi érdekek kiverelkedéséhez. Ezek a hivatásos kilincselők, akik pusztán abból a tényből akarnak mindent könnyen és gyorsan elérni, hogy családjuk van. Ezek az emberek a családot megillető erkölcsi javak árdrágítói és semmivel sem alantasabb náluk a — burgonya-drágító.

Most jó extázisban vagyok, minden nyomozásom sikerül, — mondta a villamoson a járőr egyik tagja a másoknak. A pályaudvar felé haladtak, hogy nyilván sikeres nyomozás után bevonuljanak az őrsükre.

A kijelentésre felderült a villamos utasnépe. Diákok kuncogtak, felnőttek mosolyogtak a csendőr „jó extázisán”. Nem volt kellemes ugyanakkor ott ülni szintén egyenruhában, csendőrhajtókával és úgy tenni, mintha minden figyelmünket a kocsi előtt elsuhanó reklámok kötnék le.

Ez a bajtársunk azt hiszi, hogy nem művelt ember, aki a beszédét extázisokkal, virulensekkel, effektivekkel és más idegen kifejezésekkel meg nem tűzdeli, pedig a műveltséget nem az idegen szavak teszik még akkor sem, ha jól használjuk őket, hát ha még nem is jól. Tudományok körében forgó beszélgetésben talán elkerülhetetlen egy-egy idegen kifejezés, az egyszerű napi beszédre azonban van a mi nyelvünknek elég kifejezése, sőt az árnyalatokért, a nyelvi finomságokért sem kell a szomszédba mennünk. Van, aki azt mondja, hogy csak Arany János irt tiszta magyarsággal, mások Kosztolányi Dezsőre esküsznek, ismét mások egyéb nagy íróink nyelvhasználatát tartják irányadónak. Nem olyan szegényes hát ez a mi magyar nyelvünk, ha még a legnagyobb íróink közül is csak a legfinomabb érzékkel megáldottak tudtak belőle szintiszta nemesvirágú csokrot gyűjteni, hát ne fínnyáskodjunk.

De kerüljük az idegen szavakat még akkor is, ha értjük és jól használjuk őket, mert nem bizonyos, hogy az is megérti, akivel beszélünk. Ha pedig magunk sem mozgunk biztosan ezen az idegen talajon, akkor kinevetnek bennünket, mint ezt az extázisos csendőrt kinevették. Kötetnyi humort lehetne összegyűjteni ezekből a balfogásokból és mennyi azoknak a száma, akik emiatt megmosolyogták a — csendőrt is?

Vigyázzunk, mert a nevetésesség öl.

Azt pedig szárnyparancsnokaink tudják legjobban, mit jelent a fogalmazványokban a végtelen mondatokkal vívott küzdelem, de tudják a hatóságok is.

Sok feljelentés elejétől-végig egyetlen mondat. Vigyázzunk rá, hogy amit tömondatokkal ki lehetne fejezni, teledugdossuk közbevetett mondatokkal, aminek talán az az oka, hogy így hivatalosabban hangzik. Nincs külön hivatalos és nemhivatalos magyar nyelv, vagy ha még mindig van, folytassuk a kettősség ellen a már régen megkezdett harcot. Az emberek általában értelmesebben, egyszerűbben beszélnek, mint írnak, pedig a kettő egy. Írjunk úgy, ahogy beszélünk és beszéljünk úgy, ahogy a gondolataink a maguk egyszerű természetességükben megszületnek. Beszélni minden magyar ember tud magyarul, hát akkor írni is tud, mihelyt nem csinál belőle külön tudományt.

Őszi szélben.

Járőr
ellenőrzés.

Érdeklődés.

Dr. Csellőr G.
(fhdgy. felvétele).

Tamási J. hdgy.

Lengyel L. szas.

Széles határban — senki...

Bólint th.

Csendes estén ...

Takách A. fhdgy.

Ki gyalog, ki — gépkocsin ...

Lépes O. fhdgy.

Zuzmorás fák

Szakál th. (Kassa)

Megbeszélés.

Szabó F. őrn.

Bevonulás.

Csetneký A. csó.

Mi lett a gumiparipából?
Kullfay Ildgy.

Mi történt?!...

Tamási Ildgy.

Játék, sport.

Szabó F. őrn.

Lövészeten

Bagoly I. th.

Karácsonyi ének

Szent éjszaka! Ragyogj, ragyogj,
Ragyogtasd felénk csillagod.

Ragyogtasd felénk fényedet,
Váltsd hajnalra az éjket.

Légy életünk reménye ma
Örömdön, szent éjszaka!

Légy éltetőnk, légy új erőnk,
Isten áll őrt az égben, fönt.

Isten vigyáz a földre le,
Tenger csillag az Ő szeme.

Istennek nyája, emberek!
Ma békességben legyetek!

Szent fény ragyogja néktek itt
Az élet szent reményeit.

Szent fény: kis Jézus csillaga,
Ki alászállt a földre ma.

Ki eljöve ma minékünk
S embernek küldött Istenünk.

Mert Istenadta Ember Ő:
Istennek földjén Magvető.

Isten oltárán áldozat,
Ki megszenteli álmodat.

A vére áldozat bora,
A fénye Isten mosolya.

Országa szent és más világ,
Oda lélekben jutni át.

Oda lélekben jutni fel,
Oda a bízó hit emel.

A bízó hit, a szent remény:
Karácsony boldog ünnepén.

Palasovszky Béla.

KATONAI ISMEREITEK.

A korszerű háború tüzérsége.

Irta: **TOLNAY LAJOS** főhadnagy.

A napjainkban folyó háború azt mutatja, hogy annak döntő eszközévé vált a légi- és a páncélosfegyvernem, a többi fegyvernemekből kisebb, de válogatott osztagok vesznek csak részt a döntéskeresésben. Oly hatalmas méretű gyalogsági és tüzérségi tömegeket, mint az 1914/18-as világháborúban: ma már nem találunk, a gyalogos zömök a hadművelési terület teljes és alapos megtisztítását, majd annak megszállását végzik. Milyen szerep jut a korszerű küzdelemben a tüzérségnek?

A korszerű tüzérségnek főfeladata a korszerű támadó fegyvernemet: a gyorscsapatokat támogatni. Ehhez alapvetően szükséges, hogy maga a tüzérség is gyorsanmozgó, azaz motorizált legyen! Ily módon nemcsak a könnyű, hanem a nehéz tüzérséget is képessé tesszük arra, hogy kellő időben és kellő helyen tudja a motorizált csapatokat támogatni a kétségtelenül jelentős erejével: a tűzhatásával.

A hadműveletek sorsára döntő befolyással van a gyors mozgás, enélkül a „villámháború” el sem képzelhető! Ez a gyors mozgás kétségkívül a támadónak kedvez és átütő erejű támadását nagyban elősegíti a korszerű, motorizált tüzérség. A motorizálás lehetővé tette, hogy a — nehézkes mozgású — nehéz tüzérség is majdnem azonos sebességűvé lett a könnyű tüzérséggel és így döntően tud beleavatkozni a hadműveletek támogatásába.

Kétségkívül hatalmasat fejlődött a tűzgyorsaság, a tűzkészültség elérésének ideje is, de a korszerű tüzérség legnagyobb fokú — szinte ugrásszerű — fejlődését a mozgékony, gyors mozgásában és mozgásában kell

keresnünk. Számolni kell avval is, hogy a könnyű és közepes tüzérség hernyótalpas, páncélozott aljazatra kerül. Ekkor még inkább tudja majd a tüzérség a páncélos csapatok harcát kiegészíteni — a részletharcokban is — és sokkal nagyobb fokban lesz képes a páncél-elhárítás fontos feladatában résztvenni. Ez esetleg nagyobb ürméret és jobb átütőerejű lövedékhatást is von maga után.

Már a bevezető harcokban is fontos szerep jut a korszerű gépvontatású közepes és nehéz tüzérségnek, mert erre — a ma már korszerű — mozgásuk képesíti őket és így a gyors döntéskeresés fontos eszközévé váltak. Főlényük a könnyű tüzérséggel szemben vitán felül áll.

Az 1914/18-as világháborúban a tüzérséget a közvetett irányzás, hatalmas tűzösszpontosítás és a — fedezékben lévő célok ellen — meredek röppálya jellemezte.

Ma is kell ez, de fontos lett a közvetlen irányzás, a részletharcokba mindenhová való tüzsztétosztatás és a lapos röppálya is. Tüzér-feladat még a kiserődök leküzdése és a páncél-elhárítás is.

Míg előbbi feladatokra inkább a tarack, utóbbiakra az ágyú való, nyilvánvaló, hogyha a korszerű küzdelem mindkét tulajdonságú lövegfajtát igényli: a korszerű lövegnek valahol a tarack és az ágyú között kell állania! Ez alkossa a tüzérség zömét! Természetesen a páncélosokhoz és a gépkocsizó gyalogsághoz adott tüzérségnek jó részét hernyótalpas, páncélozott aljazatra kell szerelni.

Nem szabad megfeledkezni a légvédelmi tüzérségről sem, mely a földről való elhárítás jelentős eszköze. A légvédelem súlya a repülőerőkön nyugszik, mert csak a korszerű vadászvédelemmel lehet a viszonylagosan túlsúlyt képző ellenséges légierőt leküzdeni, a légvédelmi tüzérség földön korlátozott lehetőségű összevonása miatt. De a légvédelmi tüzérség igen alkalmas a

Tüzérségi találatokkal szétrombolt szovjet páncél-erőd.

kiserődök leküzdésére, a páncélelhárításra és általában a motorizált csapatok földi támogatására is.

A harc két éltető eleme: a tűz és a mozgás, ezek összhangja a siker alapja. Egyik épp oly fontos, mint a másik. A tüzet a tüzérség adja.

Már távol az ellenségtől lesállításokból kell biztosítani az előnyomulást, a harchoz való fejlődéskor tüzelőállást kell foglalnia, onnan kell tűzéval az előretörést támogatni. Állásváltatásokkal kell szüntelenül gondoskodnia arról, hogy a tüzérségi támogatás soha le ne maradjon! Ez csak gyors előremenetellel, gyors tűzmegnyitással és bőséges lőszerfelszereléssel lehetséges. Az ilyen tulajdonságokkal rendelkező tüzérséghez tartozó — és mozgást képviselő — motorizált csapatok adják meg a korszerű hadműveletek lendületét, eredményezik a villámháborút!

A korszerű tüzérség öntevékeny, korán bevezeti a tűzfelderítést, ha pedig már tudja feladatát: késedelem nélkül, a legmegfelelőbb területen tüzelőállásba megy és megbízható figyeléssel, a támogatandókkal való állandó összeköttetésben: szüntelenül támogatja azokat. Feladatát támadó szellemben oldja meg és nem vár parancsot. Ha az összeköttetés pillanatnyilag meg is szakad, a tüzérség akkor is — beleilleszkedve a harcselekménybe — öntevékenyen dolgozik.

A korszerű háború jellegzetes cselekménye a páncélelhárítás. A páncéltörő fegyverek kiváló löszabatos-

ságú fegyverek, hatalmas átütő erővel. Csak jól képzett kezelők kelljenek melléje és a félelmetes hírv páncéltámadást is erősen megzavarhatják, illetőleg — kellő számban alkalmazva — meg is állíthatják, különösen akkor, ha vagy a páncélosok száma kevés, vagy a páncélos legénység nem áll azon az erkölcsi fokon, amit fegyvernemük speciálisan is megkövetel.

A terep megkövetelheti a lófogatolást, esetleg — magas hegységben — a málhásállatokon való szállítást is. Erre is fel kell készülnünk.

A messzehordó tüzérség jellegzetes fajtája a vasúti-löveg, mely igen nagy távolságokra tud hatni és az ellenséges erők messziről való bénításának félelmetes fegyvere.

*

Mint a technika minden eszköze: a tüzérség is szüntelenül fejlődik. Hosszú volt az út a régi világ „seregbontóitól“ a korszerű gépvontatású tüzérségig. A löveg- és lövedékanyag, a löeljárás, a mozgatás, a tűzgyorsaság, a találatvalószínűség: mind-mind változik, fejlődik. Ami ma még elérhetetlen, holnapra már megvalósítható. Csak egy marad állandó és örök: a katonaszelleme, az a rámenős, önfeláldozó, őszinte segíteni akarás, ami a tüzérfegyvernem harcosait mindig jellemezte!

Messzehordó nehéz löveg.

Gépvontatású nehéz löveg.

EMCÉKEZZÜNK!

Szöke János I. oszt. őrmester, a nagysajói őrs parancsnoka, a román nemzetőrséggel Szamosújvárott vívott harcban 1918 december 16-án elesett.

Sándor József hadnagy, a csíkszeredai szakasz parancsnoka, az oroszokkal Tarnównál vívott harcban 1914 december 18-án Podgoruki mellett elesett.

Kovács Lajos budapesti kerületbeli, a képviselőházi őrséghez vezényelt csendőr címz. őrmester a 4. Isonzó-csatában 1915 december 12-én kapott sēbesülésében 1915 december 18-án meghalt.

Bazsika Pál valkói őrsbeli csendőr, mint a szolyvai őrs felderítő járőrének parancsnoka, nagy orosz túlerővel vívott harcban 1914 december 19-én Zányka és Almamező között többszörös sebesülés után elesett.

Zauberer Jeremiás őrsvezető címz. őrmestert, a petrovai őrs parancsnokát, 1906 december 22-én Petrovabisztra közelében postafedezeti szolgálatban rablók megölték.

Kosztka Kandid zajzoni őrsbeli csendőr, címz. őrmester az oroszokkal vívott harcban 1914 december 22-én Fenyesevölgynél elesett.

Krämer Miklós vajszlói őrsbeli főtörzsőrmestert a torjanci határban jugoszláv pénzügyőrök a határon áthívták, elfogták és 1922 december 23-án agyonlőtték.

Űrögi György nádudvari őrsbeli alőrmester szerb komitácsi bandával vívott harcban 1917 december 24-én Ivanjica mellett elesett.

Pavcsó János trsztenai őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban 1914 december 25-én Bochniánál elesett.

Békési Sándor csornai őrsbeli csendőrt egy éjjeli csendhaborító, akivel szemben szolgáltilag fellépett, 1925 december 25-én Csornán megölte.

Péter András ny. őrsvezető, volt felsőlapugyi őrsvezető, volt felsőlapugyi őrsparancsnok, mint a csendőrséghez beosztott népfelkelő és **Simon Benjámín** dévai a románokkal 1916 december 26-án vívott ütközetben Csehirleanka mellett elestek.

Fodor István 2. oszt. őrmestert, a jászárokszállási őrs parancsnokát, garázdálkodó katonák megfélemezése közben az egyik katona 1918 december 26-án hátulról agyonlőtte.

Varga Márton címz. őrsvezetőt, a kanaki őrs parancsnokát, fegyveres gonosztevők 1905 december 23-án meglőtték. 1905 december 27-én Nagybecskereken meghalt.

Derecskey Simon őrsvezető, címz. őrmester, a tolcsvai őrs parancsnoka, nyomozó szolgálatban erdei vasút kisiklása következtében 1910 december 27-én Háromhuta határában meghalt.

Nagy Ferenc hajdunánási őrsbeli alőrmester Romániában szenvedett sebesülése folytán 1917 december 27-én Turnu-Severinben meghalt.

Susik Géza galgóci őrsbeli alőrmester, mint przemysli hadifogoly, három sikertelen szökési kísérlete után, a penzai fogolytáborban 1917-ben meghalt.

Stadler Ferenc zászlós, nagyszőlősi szakaszparancsnok, az oroszokkal Krosno körül vívott harcokban 1914 decemberében eltűnt.

Bűnügyi apróságok

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** alezredes.

A gyilkosság a legsúlyosabb bűncselekmény. Pótolhatatlan kárt okoz, mert emberi életet pusztít el. Bűntetése is a legsúlyosabb, éppen ezért a gyilkos, aki tudja, hogy az akasztófa jár érte, tőle telhetőleg mindent elkövet, hogy ne juthassanak a nyomára. Ez a gyilkosságok nyomozását megnehezíti.

A gyilkosság aránylag ritka bűncselekmény. Sok csendőr megöszül anélkül, hogy valaha is résztvevő volna egy gyilkosság nyomozásában. A sikeres nyomozáshoz viszont az elméleti felkészültségen kívül tagadhatatlanul gyakorlat szükséges, kérdés, hogy erre a csendőr miként tehet szert, ha olyan ritkán kínálkozik a való életben alkalom? A válasz erre egyszerű. Mások tapasztalataiból is lehet tanulni — gyakorlatra szert tenni. Ez a cél lebeg a szemem előtt, midőn az alábbiakban gyilkossági, emberölési esetek indítókait, elkövetési körülményeit, végrehajtásuk és a kiderítésük módjait néhány megtörtént eset kapcsán ismertetem.

„Ki, mit, miként és mivel? Mikor, hol, miért és kivel?” Ez a 8 kérdés, amelyre a nyomozásnak meg kell felelnie. Ha ez sikerült, akkor sikerült a rekonstrukció és az eset ki van derítve. Rendes körülmények között a legnehezebb a „ki” és „kivel” kérdésre választ találni, de a „kit” és a „hol” kérdésekre a válasz rendszerint már eleve ismeretes.

Az alábbi esetben a nyomozás kedvezőtlen körülmények között indult, mert ennél az esetnél a „kit” és „hol” kérdésre a választ egyelőre homály fedte, mert az áldozat kiléte és az elkövetés színhelye ismeretlen volt. Ilyen eseteknél elsősorban ezekre a kérdésekre kell választ találni, mert mindaddig, amíg ez nem sikerül, a nyomozás nem vezethet eredményre. Ha nem ismerjük az áldozat kilétét, nincsen semmi támpontunk arra, hogy a tettest (tetteseket) kik között, kinek körében keressük. A helyszín ismerete megkönnyítheti az áldozat kilétének megállapítását, de ezenfelül a helyszín a cselekmény elkövetési módjaira, idejére, körülményeire olyan fontos adatokat tartalmazhat, melyek a tettes kilétére is utalhatnak, hogy ezeket a nyomozás nem nélkülözheti.

Az 1930. évek egyikében New-Yorkban egy őrszemes rendőr egy éjjel hullát talált egy korcsma kirakat-ab'aka előtt a kövezeten. A hulla rejtélyes módon került oda, mert néhány perccel azelőtt ugyanaz a rendőr a korcsma-kirakat előtt álldogált és vágyakozva szemlélte a kirakatban elhelyezett inycsiklandozó falatokat.

A helyszínre kiszállott bizottság, majd a boncolás a következőket állapította meg:

A halált törzsúrás okozta, mely a szívet járta át. A hulla arcon feküdt. Vértócsa hiányzott. Kb. egy órája lehetett halott. Az áldozat 25—30 éves fiatalember volt. Nem volt ná'la semmiféle igazolóirat, sőt ruházatából a szabócég címkei is el voltak távolítva. Így a meggyilkolt kilétét teljesen homály fedte. A hullán estélyi ruházat volt. Feltűnt, hogy a ruházatnak csupán a hátrésze volt nedves, míg az első része teljesen száraz volt. (Az eső a hulla feltalálása előtt néhány perccel szűnt meg, a megállapítás szerint.)

A boncolás megállapította, hogy a hulla több csontja is el van törve, továbbá, hogy rajta számos, a beállt halál után keletkezett, külsérülés is van.

Az adatok egybevetéséből a rendőrség arra következtetett, hogy az áldozatot valahol máshol ölték meg és azután valahonnan ledobták arra a helyre, ahol a rendőr megtalálta. Ismeretlen volt tehát az elkövetés helye és az áldozat kiléte s így a nyomozás nehéznek ígérkezett. A rendőrség abban a korcsmában kezdte meg a nyomozást, amely előtt a rendőr a hullát találta. A kikérdezett személyzet és a vendégek nem tudtak támpontot nyújtani. Valamennyien azt adták elő, hogy az utolsó húsz percben vendég sem nem jött, sem nem távozott a korcsmából.

A hullát felfedező rendőr előadása szerint az utca üres volt, gépkocsi nem fordult meg a közelben, így el kellett azt a feltevést ejteni, hogy a holttestet esetleg valamely arra haladó gépkocsiból lökték ki a járdára.

A rendőrség következő lépése annak a többemeletes háznak a pincétől padlásig való gondos átkutatásából állott, amelynek földszintjén a kérdéses korcsmahelyiség volt. Nem találtak semmi különösét, de a lakók kikérdezése során akadt egy öreg-, láthatólag már agykori emegengeségben szenvedő asszony, az egyik emeleti lakás lakója, aki azt adta elő, hogy az este az ablaknál ülve látott egy embert az égből lefelé repülni. Arra a kérdésre, hogy puffanást nem hallott-e, az öregasszony nemmel válaszolt és hozzáfűzte, hogy nem is hallhatott, mert a repülő embert akkor látta, amidőn az utca felett vezető magasvasútpályán egy vonat robogott át éktelen zakatolással.

A rendőrség mindezekből az adatokból most már azt következtette, hogy a hullát a magasvasútról dobták le. A szórakoztató rádióban felszólítást tettek közzé, hogy a kérdéses vonat utasai és személyzete jelentkezzenek a rendőrségen. Ezek kikérdezése a következőket eredményezte: A szerelvény három vagonból állt. Több tanu akadt mindhárom vagonból, mégpedig szavahihető, megbízható emberek. Valamennyien előadták, hogy a vonaton kevés utas volt és semmi olyasmit nem láttak,

A legkorszerűbb nehéz mozsár.

Torpedóvető repülőgép.

nem észleltek, amit a bűncselekménnyel összefüggésbe lehetne hozni. Ez a negatív eredmény juttatta a rendőrség eszébe azt a feltevést, hogy a hullát a magasvasut vonatyának tetejéről is ledobhatták. Az egyik rendőrtisztviselő felült a magasvasútra és a kérdéses vonalat ismetelten végigutazta, majd a vonalat egy vasúti alkalmazott kíséretében gyalog is bejárta. Célja volt olyan helyeket megállapítani, ahol a kedvező körülmények következtében a tettes vagy tettesek a még élő embert vagy a hullát a vonat tetejére vihették.

A bejárás nem volt eredménytelen. A magasvasút több helyen, közvetlenül az utcát szegélyező házak előtt vezetett el, úgy, hogy azok ablakaiból vagy tetejéről, ha az élő embert nem is lehetett az arra haladó vonat tetejére vinni, de a hullát könnyen rá lehetett a vonat tetejére dobni, különösen állomások közelében, ahol a vonatok lassabban haladnak a befutásnál, illetve kifutásnál. Ilyen hely már kevesebb akadt. A kört most már tovább kellett szűkíteni. A rendőrtisztviselőnek eszébe jutott, hogy a hullát estélyi ruhában találták. Ez megengedte azt a feltevést, hogy az áldozat halála előtt valami mulatóhelyen fordult meg, esetleg ilyen helyen ölték is meg. A rendőrtisztviselő a bejárás alkalmával az egyik állomás közelében egy közvetlenül a magasvasútpálya mellett álló házban cégérlát pillantott meg „Luna táncpalota” felirattal. Az épület egyik emeletének ablakain alig méternyi távolságban, a vasúton haladó vonat tetejénél mintegy félméternyi magasságban helyezkedtek el. Kész volt a feltevés: az áldozatot a Luna táncpalotában ölték meg és az ablakok egyikéből dobták rá az egyik vonat tetejére. A holttest arcra esett a vagon tetején s ezért csak a háta ázott meg. A hulla feltalálási helyénél a magasvasút éles kanyart

írt le s a hulla ott a centrifugális erő hatásától repülhetett le a vagon tetejéről.

A rendőrtisztviselők ellátva magukat az áldozat feryképeivel, megjelentek a Luna táncpalotában. Szerencsésük volt. A ruhatáros nő felismerte az áldozatot, nevét is meg tudta mondani, sőt azt a bárleányt is megnevezte, akivel az elhalt szórakozni szokott. A bárleány azután elmondotta, hogy az elhalt aznap 2000 dollárt nyert a lóversenyen. Este megjelent a mulatóban s ő már előre örült a görbe estének, de azután az áldozat — fontos tennivalókra hivatkozva — R. M. és P. M. rossz hírű és a rendőrség előtt is ismeretes egyének társaságában távozott. A rendőrség a Luna táncpalotában megtalálta a gyilkosság szűkebb helyszínét is. Az áldozatot a táncpalota mosdóhelyiségében ölték meg és rabolták ki. A tettesek az áldozat ruhájából a szabó-cimkéket eltávolították, zsebeiből minden iratot magukhoz vettek, azután a holttestet az ablakon keresztül az arra haladó magasvonal tetejére dobták. A tettesek egyike még aznap, a másik egy hónap múlva került kézre. Cselekményüket a náluk talált bűnjelek hatása alatt beismerték. Mindketten a villamoszékben végezték életüket.

Németország egyik nagyobb városában egy asszonyt, bérházában levő lakásának előszobájában holtan találták. A halált valamilyen hegyes eszközzel a fejre mért csapások idézték elő.

A lakószobában álló íróasztal fel volt törve és ebből ékszerek tűntek el. Az íróasztalt valami hegyes tárgyjal törték fel, mégpedig meglehetősen ügyetlenül. A tettes nem lehetett hivatásos betörő, munkája kezdőre vallott. Az íróasztal mellett véres, letört vashegy hevert. A hulla vizsgálata és az összkörülmények azt mutatták, hogy a bűncselekményt délután 5 óra tájban követhették el.

A nyomozást vezető ügyész a fentiekből a következőket következtette:

A tettes tudta, hogy az asszony egyedül tartózkodott a lakásban, mert már az előszobában megölte áldozatát. A gyilkosságot azzal az ismeretlen vaseszközzel követte el, amelynek letört véres hegye az íróasztal mellett megtalálható. Ugyanezzel az eszközzel feszítette fel a tettes az íróasztalt is. A tettes nem lehetett gyakorlott betörő. Az eltűnt ékszerekből következtetve rablógyilkosság forog fent.

Tettesként tehát figyelembe jöhet egy, a helyviszonyokkal, az áldozat életmódjával, szokásaival, vagyoni helyzetével tisztában levő olyan egyén, aki nem gyakorlott betörő és akinek a birtokában van, vagy volt az elrabolt ékszereken kívül az a vaseszköz, amelyről a helyszínen maradt vashegy letörtött.

A nyomozást a ház lakóinak kikérdezésével kezdték meg. Megállapítást nyert, hogy a kérdéses idő körül senki sem látott idegent a házba bejönni, vagy onnan távozni. Ez a negatív megállapítás egybevetve a tettes feltételezett helyszíni tájékozottságával, jogossá tette azt a feltevést, hogy a tettest a házbelielők között kell elsősorban keresni. E feltevés helytállóságának ellenőrzésére a lakók körében megindított nyomozás során a gyanu az alagsorban lakó apából, anyából és 17 éves suhanc fiúból álló szegénysorsú családra irányult. A családtagok közül az apa és az anya kétséget kizáró alibit tudott igazolni a kérdéses időre nézve. A fiúnak nem volt alibije. A gyanu vele szemben az is alátámasztotta, hogy más bűncselekmény miatt eljárás

alatt állott. A fiú tagadott. A család lakásán megtartott házkutatás eredménytelen maradt, mire az ügyész kiemerte a pócegödröt. A pócegödörből előkerültek a rablott ékszerek és egy hatalmas — építkezéseknél használatos — vaskapocs, melynek egyik hegye le volt törve. A vaskapocs és a helyszínen talált vashegy szakértői összehasonlítása a törési felületek kétségtelen egyezését mutatta. Az előkerített bizonyítékok láttára a 17 éves fiú beismerő vallomást tett.

Egy földművest széjjelzúzott koponyával találtak egy reánézve idegen burgonyaföldön. Mellette a kiszedett burgonya, továbbá saját véres kapája hevert — kezei a lágy földbe voltak vájva — mintha akkor érte volna utól a halál, amikor a burgonya kiválásán fáradozott.

Mindezekből arra lehetett következtetni, hogy az áldozat burgonyát lopott idegen földön, a föld gazdája tetten érte és a tolvajt saját kapájával agyonverte. Ez ellen szót azonban a vértócsa hiánya, ami arra mutatott, hogy a bűncselekmény elkövetési helye nem azonos a hulla találati helyével. A további nyomozás során kiderült, hogy a földművest saját testvérbátyja ütötte agyon máshol és a hullát azután az idegen mezőre cipelte, hogy ezáltal magáról a gyanút elterelje és a nyomozókat a helyszíni beállítással hamis nyomra terelje.

Bűnöző bandákban, politikai összeesküvők körében, kegyetlen büntetés vár az árulóra, besúgóra. Sok gyilkosság mögött, amelyre nem sikerült magyarázatot találni, a bűntársak, összeesküvőtársak bosszúja, törvénytelen kívül álló igazságszolgáltatása húzódik meg. A gyilkosság ilyenkor megelőző intézkedésként is szerepelhet. Vagyis eltesznek valakit lábálól, aki túl sokat tud és valami okból tartanak attól, hogy elszólja magát vagy árulkodni fog. Erre szolgálhat példát az alábbi eset.

1933. évben az amerikai bíróságok 25 évi fegyházra ítélték Ralph Harper 19 éves fiatal embert, akit rablásban értek tetten. Az ítéltet rendőrségi gépkocsin erős fedezet mellett a fegyházba akarták szállítani. Négy bandita — annak a bandának a tagjai, amelyhez az ítélt is tartozott — gépkocsin követte a rendőrségi autót. Alkalmos hegyen aztán géppisztolyokkal minden figyelmeztetés nélkül tűz alá vették a rendőrségi gépkocsit. A gépkocsivezető és az egyik kísérő detektív azonnal meghalt — a másik detektív súlyosan megsebesült. A rendőrségi gépkocsi megállt. A banditák a megbilincselte Harper áttették saját gépkocsijukba, a súlyosan sérült detektívet pedig kényszerítették arra, hogy egy közeli mély szakadékba másszon, ahonnan az — állapotát tekintve véve — előreláthatólag hosszabb ideig nem kerülhetett ki —, hogy üldözésük iránt intézkedhessen. Ezután Harperrel elrobogtak. Nem messzire mentek. Harperet pisztollyal fejbőlölték, még a bilincset sem vették le a kezeiről, bent hagyták a gépkocsiban és azt az országúton hagyva, elmenekültek. Sohasem kerültek kézre, bár a detektívnek utolsó erejének latbavetésével sikerült a szakadékból kimászni és a rendőrséget fellármáznia. Ebben az esetben a gyilkosság megelőző intézkedés volt, mert szegény Harper az egész bűnvádi eljárás alatt konokul hallgatott és nem volt hajlandó bűntársairól nyilatkozni. „Hátha később meggondolja magát, mit lehet tudni” — gondolták a banda tagjai és cselekedtek.

(Folytatjuk.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Az áruló kalap.

Írta: UJFALUSSY JÁNOS törzsőrmester
(Marosvásárhely).

1939. március 13-án hajnali 3 órakor bezörgettek a tarpai őrs ablakán. Kiszóltam, hogy: „Ki az és mit akar?” Izgatott hang válaszolt: „Sáros Péter* tarpai lakos. Baj van urak, engedjenek be és elmondjon!”

Lámpát gyújtottam és gyors öltözködés után az illetőt a laktanyába beengedtem. Sáros lihegve panasolta, hogy rövid idővel ezelőtt ismeretlen tettes vagy tettesek a padlásáról lopni akartak, ő észrevette s a tolvajokra — kiket tettenért — a kamra ajtaját rá akarta zárni, mikor is a tettesek pisztolyból 6–8 lövést adtak le reá. A lövések következtében a lal combján és hasán súlyosan megsérült. Hogy loptak-e valamit vagy sem, nem tudja. Rövid panasz után a sértett eszméletét veszítette. Azonnal orvosi segélyben részesítettük, majd a beregszászi kórházba szállították, ahol 5 napi szenvedés után súlyos haslövésébe belehalt.

Őrsparancsnokomat a csehektől felszabadult területre helyezték át, így az őrsöt ideiglenesen én vezettem. Rajtam kívül még két fiatal csendőr volt, akik még jv. iskolát sem végeztek. Az eset nyomozására mindhármunkat kivezényeltem. A két fiatal csendőrt a helyzetparancsolta szükségből a nyilvántartott büntetett előéletű egyének lakására küldtem, kikről feltételeztem, hogy a cselekményt elkövethették. Azt a parancsot adtam nekik, hogy bizalmi egyének jelenlétében feltűnés nélkül állapítsák meg, hogy a kora reggeli órákban ki volt fenn közülök, nem sáros-e valamelyiknek a lábbelije. A tettes ugyanis ilyenkor le szokott feküdni s mindaddig fekszik, míg valaki a lakására nem megy, hogy azzal bizonyítani tudja, hogy ő tulajdonképpen reggelig fel sem kelt. Alibijét akarja ezzel igazolni. Magam a helyszínére siettem. Mire a két bizalmi egyénnel odaértem, már világos lett s így a helyszínelést megkezdhettem.

A helyszínt a következő állapotban találtam:

Sértett lakóháza Tarpa község keleti szélén fekszik. Lakóháza kertfelőli végében egy folytatólagosan odaépített kamra van s itt volt a padlásra feljáró létra, a kamra ajtaja nyitva volt, a létra rendes helyén, a jobboldali ajtófélfában derék magasságában egy frissen becsapódott pisztoly ólom-

lövedék volt látható, az ajtótól jobbra és balra a falban két-két szintén frissen becsapódott lövedék nyoma látszott. A padlásfeljáró létréja alatt egy sötétzöld, használt, piszkos kalap feküdt, melyet a sértett hozzátartozói nem ismertek. A padlás kakas-ülő fain egy levágott sertésnek a füstről pár nappal előbb levett szalonnája és húsa lógott, de túlnyomó része hiányzott. Ezenkívül a padlás hátsó részéből 12 zsák búza közül 2 zsák a létra közelében, a lejártnál volt ledöntve. Semmi más érdelemleges nyom, vagy elváltozás nem volt.

A helyszín alapos megvizsgálása után az ajtófélfából és a falból a pisztoly ólomlövedékeket szakértővel kivéttem és annak véleménye alapján megállapítottam, hogy a lövedék egy 9 mm-es és egy 765 mm-es pisztolyból származik. Az egyik pisztoly lövedéke házilag készült, míg a 765-ös pisztoly lövedéke gyári készítésű volt. A sötétzöld kalap igen használt, olajfoltos és szabadszemmel is kivehető vasszemesés volt, de szarvasmarha szőrzete és trágyája is látszott rajta. A helyszínt vázrajzban rögzítettem és részletesen leírtam.

Közben a büntetett előéletűekhez küldött járőr is a helyszínre érkezett és jelentette, hogy az egyik gyanúsítható egyén lábbelije vizes és sáros volt, de az illető azt adta elő, hogy a kora hajnali órákban szokott a lovának szénát adni s közben ismét lefekszik. Jelenleg is attól sáros a csizmája. Azonnal igazolták is az alibijét és megállapították, hogy igazat mondott.

A tarpai őrsre csak 3 nappal az eset megtörténte előtt kerültem, tehát helyi és személyi ismerettel egyáltalán nem rendelkezem. Így magamra, illetve esendőri tudásomra voltam utalva. Járőrtársaim is csak pár hónappal azelőtt kerültek az őrsre és próbacsendőrlétükre még nem sokat értettek a nyomozáshoz.

A jegyzékkönyvecskét vettem tehát elsősorban segítségül és annak átlapozgatása után 3–4 számtásba jöhető fiatal embert jegyeztem ki.

A kalap nyújtotta a kiindulási pontot. Abból ki lehetet olvasni, hogy a viselője szarvasmarhát gondoz, de valami vasmunkához is ért. A helyszín pedig mutatta azt, hogy a cselekményt valószínűleg legalább két, megrögzött, mindenre képes egyén követte el.

A helyszínen talált kalapban egyesek Bodor Pál tarpai lakos, büntetett előéletű fiatalember kalapját vélték felismerni. Ezért hozzá vitt az első utam. Kivánságára házkutatást tartottam nála, eredménytelenül. Igen meglepett, hogy Bodort egy ugyanolyan zöld kalapban találtam, amilyen a helyszínen maradt. Hirtelen arra gondoltam, hogy a bűnjelkalapot, amit már előzőleg őrizet alá vettem, ellopta s az van a lején. A bűnjel azonban meg volt.

Megállapítottam, hogy Bodor a rablás előtti estén egyik barátjával a koresmában borozott. Valami azt súgta nekem, hogy ez a barátja tud valamit a kalapról és a rablásról. Elmentem hát hozzá. Amint meglátott engem, úgy meglepődött, hogy elállt a hangja. Nem hagytam, hogy magához térjen, azonnal azzal álltam elő, hogy a barátja mindent elmondott, hogy mi történt este. Az illető alsó ajkára rángatózni kezdett, fejét lehajtotta s többszöri felszólításomra sem akart szembe nézni, választ sem

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

adott. Rövid idő múlva értelmetlenül eladagta, hogy ő és Bodor Pál voltak a tettesek, de más felvilágosítást nem volt hajlandó adni. Nála: Tólos Jánosnál is megtartottam a házkutatást, de ez sem vezetett eredményre.

Bodor Pál mindent tagadott s bár alibijét igazolni nem tudta, hallani sem akart a dolgról. Tólos sem mondott többet.

Most már biztos voltam benne, hogy a helyszínen talált kalapot csak Bodor hagyhatta ott és a kalap helyett egy ugyanolyan kalapot kölcsönzött vagy vett valakitől. Mivel azonban Tarpán a bűnjel kalaphoz hasonló senkinek sem volt, arra gondoltam, hogy a kalapot valamelyik szomszéd községből szerezhetette. Feltevésém tisztázása céljából Beregsurány községbe mentem s ott érdeklődtem a zöld kalap tulajdonosa után. Sikerült is egy olyan 22 éves fiatallembert találni, akinek a Bodor kalapjához hasonló kalapja volt. Ez a fiatalember elmondta, hogy Bodor két nappal azelőtt, — tehát a rablást követő napon, — a reggeli órákban elkérte a kalapját. Mivel a használt kalapját nem akarta átadni, Bodor egy új kalapra való pénzt, 7 pengőt adott a használt kalapjáért s arra kérte, hogy a dolgról ne szóljon senkinek. Bodor azt mondta, hogy berugott, a kalapját elhagyta és nem akarja, hogy a szülei megtudják az esetet.

A nyomozás negyedik napján a rendelkezésre álló adatokat a gyanúsítottak elé tártam, de most már Tólos is tagadott mindaddig, míg Bodort felismerés céljából a kalap volt tulajdonosával nem szembesítettem. Ekkor Bodor nagy lelkitusa után a rablást beismerte és elmondta, hogy a pisztolyokat, melyeket a rablás elkövetésénél használtak, a pöcegödörbe dobta. A sonkát és szalonnát a szomszédságukban levő zsidó templom emeleti feljárója alá helyezte el. A bűnjeltárgyakat a leírt helyeken megtaláltuk.

Bodort és Tólost a nyiregyházi kir. ügyészségnek átadtuk. Bodort, mint büntetett előéletűt, 7 és fél évre, míg Tólost, aki büntetlen előéletű volt, két év és nyolc hónapra ítélték.

Mint különös tanulságot, meg kell említenem, hogy a nyomozás során egyik próbaesendőr járőr-társam érdekteleneknek elbeszélte, hogy a gyanúsított Bodor személyében rövidesen közre kerül. Ezt Bodornak visszamondták s ekkor határozta el Bodor, hogy a helyszínen hagyott kalap helyett ugyanolyan szerez. Ekkor rejtették el a bűnjelket is.

A meggondolatlan és tilos fecsegés két nappal meghosszabbította a nyomozást s az eredményt is veszélyeztette volna, ha Bodor ügyesebben jár el az elvesztett kalap pótlásánál.

Szervezeti és szolgálati utasítás (Szut.) 2 P 20 fillér.

Próbaesendőrök tankönyve 4 P.

Csendőrségi Lapok könyvtára 8. kötete (Illetmények és gazdaságkezelés) 3 P. 11. kötete 3 P.

Kaphatók — kizárólag — a szerkesztőségben a pénz egyidejű beküldése mellett. Csekk számla: 25.342.

Ezekért a könyvekért tehát ne forduljon senki a Stádium Sajtóvállalathoz, mert ott nem lehet ezeket kapni.

A m. kir. csendőrség egyenruhája és felszerelése.

(Befejező közlemény.)

A vitézi jelvényt a Vitézi Rendbe felvett tisztek és altisztek (legénység) a táborig barna zubbonyon, a baloldali mellzseben lévő jüggőleges pántnak közepén, illetve köpenyben ezzel egymagasságban feltűzve viselik. A tisztek a társasági és a fehér vászonzubbonyon a baloldali felsőzsebközepén. A vitézi jelvény viselését az 1934. évi 13. sz. Cs. K.-ben megjelent 111.715/2. 1933. és az 1939. évi 30. sz. H. K.-ben közzétett 23.988/eln. 2/r.—1939. sz. H. M. rendelkezések szabályozták.

Ugy a tiszti, mint a legénységi katonai szolgálati jelek fokozatát — írásban — római számokkal kell megjelölni.

A rendjelek stb. viselésére a már említett „A—26.“ jelzésű szolgálati könyv 3. függelékén kívül még a 45.348/eln. VI—c. (Ll 9. Cs. K. 1930.), 119.966/VII—c. 1933. (Ll 15. Cs. K. 1933.), 161.289/VII—c. 1934. (Ll 6. Cs. K. 1934.), 50.275/eln. VI—c. 1936. (Ll 6. Cs. K. 1936.), 52.042/eln. VI—c. 1937. (Ll 19. Cs. K. 1937.) és 158.331/VI—c. 1938. (Ll 15. Cs. K. 1938.) sz. B. M., valamint a 41.283/eln. 2/r.—1939. (Ll 31. H. K. 1939.) és a 23.988/eln. 2/r.—1939. (Ll 30. H. K. 1939.) sz. H. M. rendelkezések vonatkoznak.

VI.

MEGJEGYZÉSEK.

A rendszeresített cikkeket az Öltözeti- és felszerelési szabályzatban előirtaktól eltérő alakban viselni tilos. A kincstár által kiadott ruházati- és felszerelési cikkeken, a táborig barna pantallónak a már említett csizmanadrággá való átalakításától és a folt nélküli lovaglónadrágnak — igényelt — bőrfolttal való ellátásától eltekintve, semmiféle átalakítást eszközölni nem szabad.

A viselésre megengedett cikkek kivételével a nem rendszeresített cikkeknél és rendfokozati jeleknél viselése ugyancsak tilos.

A csendőrségi hajtókát csak a csendőrségi esküt tettek viselhetik és pedig úgy a csendőrségi próbaszolgálatot teljesítő, mint a csendőrség véglegesített tagjai.

A legénységnek kiadott minden egyes ruházati stb. cikket a tulajdonos nevével, illetve a nevének kezdőbetűivel el kell látni. E célból a köpeny (mente) és az újjas vállgáltér baloldali belső zsebének mell felé eső belső oldalára, hogy a zseb kifordításával a név olvasható legyen; a zubbonyon, a betűk felső részével a zubbony széle felé a 3. és 4. gomb között, a bélésvászonra; a nadrágon az elől lévő bal zseb felett a nadrágbélésre; a kalap és sapka tetejének belső részébe egy 2 cm széles és 6 cm hosszú fehér vászondarabba nyomtatott névszalagot kell varrni, illetve ragasztani. A névcédulának a tulajdonos nevét, rendfokozatát és a ruhadarab kezelésének idejét kell tartalmazni. A fehéreneműbe a tulajdonos nevének kezdőbetűit be kell hímezni. A kesztyűkbe — azok belsejébe, a gomblyuk mellé —, a nyakszegélybe a belső oldalra a tulajdonos nevének kezdőbetűit jelzőtintával kell beírni. A járőrtáska fedele bélés-vásznának közepére, a tölténytáskák fedelének belső lapjára, a tulajdonos névszalagját úgy kell felvarrni, illetve felragasztani, hogy a fedél felhajtása után a név olvasható legyen.

A szakaszparancsnok szolgálati öltözetét, felszerelését, fegyverzetét és az általa szolgálatba elviendő tárgyakat a 117.637/VII—c. 1933. (L! 16. Cs. K. 1933.), a 163.307/VII—c. 1934. (L! 16. Cs. K. 1934.) és a 164.428/VI—c. 1937. (L! 9. Cs. K. 1937.) sz. B. M. körrendeletekkel kiadott Áttekintés tünteti fel.

A szolgálatba induló járőr által elviendő tárgyakat a 46.111/eln. VI—c. 1932. (L! 8. Cs. K. 1933), 45.816/eln. VII—c. 1933. (L! 11. Cs. K. 1933.) és a 15.460/eln. VII—c. 1934. (L! 11. Cs. K. 1934.) sz. B. M. körrendeletekkel kiadott és a 145.217/VI—c. 1935. és a 146.606/VI—c. 1935. (L! 14. és 18. Cs. K. 1935.) sz. B. M. körrendeletekkel helyesbített Áttekintés sorolja fel.

A m. kir. csendőrségnél használatban lévő lovaglószerszámokat és szerelvényeket, valamint ezek máházását az 1934. évi 9. sz. Cs. K.-ben megjelent 120.677/VII—c. 1933. sz. B. M. körrendelettel kiadott Áttekintés tárgyalja.

Az ideiglenesen vezényelt csendőrök által elviendő ruhát, fegyverzetet, felszerelést és egyéb tárgyakat az 1935. évi 12. sz. Cs. K.-ben megjelent 144.108/VI—c. 1935. számú B. M. körrendelettel kiadott Kimutatás sorolja fel.

Az 1936. évi 19. sz. Cs. K.-ben megjelent 140.150/VI—c. 1936. sz. B. M. körrendelettel kiadott Öltözeti Táblázat szabályozza, hogy a csendőrség tagjai mikor, milyen öltözködési mód (rendben és sorban-, vagy renden és soron kívüli dísz, társasági-, egyszerű-, menet-, járőr- és kényelmes öltözet) szerint kötelesek, illetve jogosultak megjelenni és hogy mikor, milyen ruházati és felszerelési cikkeket kötelesek, illetve jogosultak viselni.

Az 1937. évi 4. sz. Cs. K.-ben közzétett 50.141/eln. VI—c. 1937. sz. B. M. körrendelet az alábbiaknak megfelelően szabályozta a csendőr tisztjelöltek (zászlósok) egyenruházatával és felszerelésével kapcsolatos kérdést:

Tisztjelöltek (zászlósok) rendfokozati jele ezüst fonálból készült rendfokozati csillag, mögötte egy vízszintesen haladó arany paszományka. Öltözetük és felszerelésük általában olyan, mint az állománycsoportjuk tisztikarának főtisztjeié az alábbi eltérésekkel: a társasági sapka rózsája és zsinórzata, a táborig sapka rózsája és a sapka topánok és a táborig és társasági zubbony zsinórzása, a sujtások, továbbá a kardkötő paszományka, valamint a kardbojt, nem aranyfonálból készülnek, hanem arannyal átszőtt sárga selyemfonálból. A fonál összetétele egyharmadrész arany és kétharmadrész sárga selyem. A zsinórokba azonban éppennyug piros szál van beszöve, mint a tiszték részére rendszeresített aranyzsinórokba, a rangjelzés paszományka pedig — mint már említettük — kizárólag arany fonálból készül.

A tisztjelöltek (zászlósok) köpeny gallérija magából a köpeny anyagából készül, a hajtókákon a tiszték részére rendszeresített kis gombokat nem viselhetik.

A címzetes csendőr tisztjelöltek (zászlósok) a táborig zubbony karjain a volt fegyvernemük (csapatnemük) részére rendszeresített színű karpaszományt viselnek. A társasági zubbony mindkét karján ugyanolyan mintájú paszományt viselnek, mint a táborig zubbonyon azzal az eltéréssel, hogy ez a paszomány arannyal átszőtt sárga selyem fonálból készül és a pa-

szomány hosszúságában annak közepén egy mm széles piros csík van beleszöve.

A bevezetésben hangoztattuk, hogy a katonailag szervezett testületekhez való együvé tartozást külsőleg az egyenruha egyöntetűsége fejezi ki. Azonban a katonai szervezet összességén belül is vannak alakulatok, szervek, csoportok, amelyekhez való tartozást különféle megkülönböztetések domborítják ki.

Minden hadseregben a fegyvernemeknek, sőt gyakran ezeken belül az egyes csapattesteknek is van valami — néha kicsi, alig szembeutnő — megkülönböztető jelvénye, amelyhez dicső hagyományok közös emlékei fűződnek. Ezek a megkülönböztető jelvények a leghűbb őrzői a közszellemnek.

A csendőrség hagyományos megkülönböztetője a kakastollas kalap.

A kakastollas kalap külső kifejezője annak, hogy aki viseli, az az államhatalom képviselője, a törvényes rend és béke támasza, az ország közbiztonságának és nyugalmanak őre, tehát az állam és a nemzet bizalmának letéteményese. Ezért a kakastollas kalap megkülönböztető tiszteletet és megbecsülést szerez viselőjének. De egyben kötelezi is arra, hogy ezt az előlegezett bizalmat szolgálatban és szolgálaton kívül teljes mértékben kiérdemlje úgy önmaga, mint a testület összessége részére.

Ezért viselje öntudatos büszkeséggel és boldog örömmel minden csendőr a kakastollas kalapot!

HALOTTAINK

Honos Ferenc budapesti I. kerületbeli alhadnagy 1941. november 22-én Budapesten meghalt. Gödöllőn temették el. 1921. III. 26-tól szolgált a testületben. Kiténtései: Magyar Ezüst Érdemérem, Magyar Bronz Érdemérem, Haborús Emlékérem, I. oszt. Legénységi Katonai Szolgálati Jel, Erdélyi Emlékérem, Osztrák Haborús Emlékérem, Bolgár Haborús Emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Garaguczi József tiszthelyettes (VIII. ker.), 1906—1931-ig szolgált,

Gerőczy Imre tiszthelyettes (VIII. ker.), 1906—1931-ig szolgált,

Takács Szilveszter alhadnagy (V. ker.), 1911—1938-ig szolgált,

Vincze János alhadnagy (III. ker.), 1892—1930-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Valahol

az emberi élet reménytelenségének éjtszakájában csillag jelent meg az égen...

A rátekinthető szemek csodát láttak... Az elgémberedett karok ölelésre nyíltak... A megkeményedett szívek szeretni vágytak...

A betlehemi kisded szeretetet hozott az emberek közé... Tűrő, megbocsájtó, vigasztaló, magához ölelő, megértő, önzetlen szeretetet.

Azóta minden téli éjtszaka ragyogó csillagfényben közeledik a karácsony este. A kisgyermek különös csodavárásában és a felnőtt ember elmerengő gondolatában egyformán vágyakozóan él e szent éjtszaka. Amikor pedig jószagú karácsonyfákon kigyúlnak az apró gyertyák, átforrósodik a lélek a jóságtól...

Sokáig reménytelennek látszott a magyar karácsony. Karácsonyfáink szomorúak voltak, mert idegenből jöttek. De a karácsonyi gyertyák lobogásában benneizzott az élet erős üzenete: a beteljesülés. A karácsonyi álmokban élő vágy megédesítette a várakozás nehéz perceit.

Most, ezen a karácsony estén sok karácsonyfa fénye mellől hiányzik egy-egy kedves férjarc. Messze valahol keresi, nézi a csillagokat... Vagy talán örök álmát alussza végtelen hómezők puha hótakarója alatt. Talán fehér kórházban várja a tavaszt, a gyógyulást. Talán őrséget áll havas mezők, hegyek posztján. Talán szembenéz a közeledő halál arcával...

Legyen ez a karácsony azoké, akik nem lehetnek itthon. Akik nem fűröszthetik meg arcukat a boldogság fényében. Akik a csillagos ég rájuk mosolygó csillagösvényén, a hadak útján látják a hazafelé vezető utat. Akiknek lábuk nyomát örökre befutta a hó és nincs visszafelé útjuk...

Legyen ez a karácsony a harcoló szent magyar honvédé, akinek szeme előtt messze, ezer kilométeren túl is, csak a haza szent képe lebeg.

Ágoston István
g. zászlós.

Bajtársainknak, kedves olvasóinknak és családjaiknak a karácsonyi ünnepekre a legjobbakat kívánjuk.

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával elrendelte, hogy a **Dicsérő Elismerése a hadiszalag egyidejű adományozása mellett tudtul adassék:** dr. Toldi Árpád alezredesnek, a szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataiért; a szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataikért pedig adományozni méltóztatott: a **Magyar Ezüst Erdemérmét a hadiszalagon: Kertész Ferenc** alhadnagy; a **Magyar Bronz Erdemérmét a hadiszalagon: Karácsony József** nt. törzsrőmesternek, **Fekete Mátyás, Tóth Antal II.** törzsrőmestereknek, **Bálint Lajos** tiszthelyettesnek; a m. kir. I. honvéd gyorsadtest parancsnoka a **Kormányzó Úr Ó Főméltósága** által reá átruházott hatáskörben a **Legfelsőbb Hadúr** nevében, a szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért adományozta: a **Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érmét: Dobó István** csendőrnek; a **Magyar Bronz Vitézségi Érmét: a hősi halált halt Tarnai Károly** csendőrnek.

Okirati dicsérő elismerések. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke okirati dicsérő elismerésben részesítette: a szovjet elleni hadműveletek alkalmával teljesített kitűnő szolgálataikért: **vitéz Fajay Ferenc** őrnagyot, **Komáromy László** és **dr. Hidvégi Flórián** főhadnagyokat; a szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataikért: **Bori József** és **Vigh István** csendőröket.

Dicséretes. Kerületi okirati dicséretben részesültek: Vass Ferenc őrmester (II. ker.), Forgó István, Tóth József III. őrmester, Hegyes Péter, Farkas István, Újvári István csendőr, Fehér Emil őrmester (V. ker.), Zérczi József és Józsa Mihály őrmesterek (VII. ker.), Varga Mihály őrmester, Osgyáni Barnabás őrmester, Lévai Adám, Várhegyi József, Gilányi Sándor, Tőkés József tiszthelyettes, Szállás Imre, Pákozdi Gábor, Kalóczkai István, Viola István törzsrőmester, E. Dürög János, Legényei Antal, Vas István, Molnár József II. őrmester, Pósa Pál, Tamás János, Gergely György csendőr, Úveges Sándor próbacsendőr (VIII. ker.); **Kerületi nyilvános dicséretben részesültek:** Irtó József csendőr (II. ker.), Horváth Zs. István, Lendvai Imre csendőr (V. ker.), Korsós Ambrus őrmester, Kaszás Illés és Sallai József csendőr (VII. ker.), Szabó Imre II. csendőr, Seregélyes Márton tiszthelyettes, Pandur Sándor törzsrőmester, Makranczi Imre csendőr, Csizmadia Viktor, Szabó Balázs, Ványai Imre, Csüri Sándor, Tót József II., Kerepesi János, Békefi Ferenc csendőr (VIII. ker.); **Csendőrfelügyelői dicséreti okiratban részesültek:** Markó Gergely tiszthelyettes (V. ker.), Magyar József, Gögsz Bálint, Szakács Ignác, Mocsár József, Király Gábor, Poór Pál, Járdánházy Gábor, Tomori Béla, Halász István I., Bányai Imre, Zombory István tiszthelyettes, Lantos János I. őrmester (VII. ker.) **Csoportparancsnoki okirati dicséretben való részesítés.** A déli hadsereg katonái köz-igazgatási csoport parancsnoka **Udvardi Gábor** tiszthelyettest, a Délvidék visszafoglalása alkalmával, a katonai köz-igazgatási szolgálat terén kifejtett kiváló és eredményes teljesítményeiért dicsérő okirati elismerésben részesítette.

Honvédségi Közlöny. Szabályrendeletek. 56. szám. Köpenyrendfokozati jelzés rendszeresítése. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával a földi erők tisztjeinek és tiszthelyetteseinek köpenyrendfokozati jelzéseit legkegyesebben jóváhagyni méltóztatott. Abból a célból, hogy a rendfokozatok a köpenyen is felismerhetők legyenek, a földierők tisztjei (hasonlóállásúak) és tiszthelyettesei részére, mindkét köpenyüjra sávrendszerű rendfokozati jelek rendszeresítették, az alábbiak szerint: a tábornoki kar ré-

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

szére a babérággal övezett szent korona, valamint a paszományok, tisztek és hasonlóállásúak részére csak paszományok tompafényű (ó) arany, tiszthelyettesek részére pedig aluminium fonalból, illetve az alhadnagy 3 mm-es sujtása aranyfonalból készül. Az új köpeny-rendfokozati jelek viselése 1942. évi január hó 1-től kötelező.

Csendőrségi Közlöny Szabályrendeletek. 44., 45. és 46. szám. Lóápolási átalány szabályozása. Géperejű bérkocsivállalatok üzemének korlátozása. Burgonya igénybevétele. Levágott sertések után a zsírbeszolgáltatási kötelezettség újabb szabályozása. Visszafoglalt délvideki területekről származó baromfi és tojás forgalmának korlátozása. Gabonafeleslegék felajánlási kötelezettségének meghosszabbítása. Hagyma igénybevétele. Gazdaságok elszámoltatása és a gabona-, kokorica-, zsír-, szalonnafeleslegék beszolgáltatása. Lábbeli előállításának és forgalmának szabályozása. Sebesültek érdemének utólagos elismerése a visszafoglalt délvideki területen lakók részére.

Fegyverhasználat. Az ipolyviski őr állományába tartozó *Böröczki Géza* és *Németh Sebestyén* csendőrökből álló járőr december 7-én Kemence községben házkutatás fogantatásában közben Varga János 41 éves, kemencei lakos orvadász ellen szuronyfegyvert használt, mert nevezett a járőrt megtámadta. Sérülése könnyű természetű. Elsősegélyben való részesítés után járőr elfogta és az ipolysági kir. ügyészségnek átadta.

A zagyarvára—vízválasztói őr állományába tartozó *Baranyai Péter* csendőr és *Liczko Balázs* próbacsendőrből álló járőr december 5-én Pagony községben a cigánytelepen, Raffael György 73 éves, pagonyi lakos cigány ellen lőfegyvert használt azért, mert az fejszével *Liczko* próbacsendőrré támadt, a fejszét a fegyverhasználattal való fenyegetés dacára sem tette le és támadó szándékával sem hagyott fel. A lövedék Raffaelnek a száján

hatolt be, sérülése súlyos, de nem életveszélyes. Elsősegélyben való részesítés után a losonci kórházba szállították. Csendőr-egyen nem sérült meg.

Fogoly megszökése. November 21-én Dymarz Konrád 32 éves, vasöntő, lengyel menekült, volt tabi lakos, pénzhamisítás és betöréses lopás miatt elfogott egyén a tabi vasútállomáson a bácsalmási őr állományába tartozó Széles Mihály jv. és Mátyás István csendőrökből álló járőrtől megszökött.

Csendőregyén megsérülése. A kaposmérői őr állományába tartozó *Kertai Ferenc* csendőrt november 21-én szolgálat közben, Kaposmérő község határában, Bogdán István és társai kóborcigányok üldözése közben, a cigányokkal volt farkaskutyája megtámadta és balcombján megharapta. Kertai csendőr a kutyát egy lövéssel agyonlőtte. Nevezett csendőr sérülése orvosi vélemény szerint 8 napon túl, de 20 napon belül gyógyul, megfigyelés illetve gyógykezelés végett a budapesti Pasteur-intézetbe utalták.

Céllövő verseny. A nyíregyházi gyalogtanalosztály 1941 december 3-án a lökiképzés befejeztével hadipuskaversenyt rendezett. Résztvettek a gyalogtanalosztály folyó kiképzési tanévben a lökiképzés során legjobb eredményt elért próbacsendőrök és segédoktatók, valamint a gyalogtanalosztály meghívására a nyíregyházi és a debreceni csendőrsztság állományából kiválasztott legénységi állományú egyének. Ezenkívül tisztí egyéni verseny is volt. A csapatverseny nyertese: I. a nyíregyházi gyalogtanalosztály csapata, II. a nyíregyházi csendőrsztszág csapata. A legénységi egyéni verseny győztese Szabó Gyula prbcso, a nyíregyházi gyalogtanalosztálytól. A tisztí egyéni verseny győztese Barabás József örgy. A versenyen megjelent Sasady Arthur ezredes, a debreceni csendőrkerület parancsnoka, aki buzdító beszéd keretében osztotta ki a díjakat.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözöljük rokonainkat és ismerőseinket.

Kerékpárra télen

nincs szüksége

de most rendelje meg, hogy kéznél legyen, ha elmulik a tél s amikor viszont

nem nélkülözheti

„Steyr Waffenrad“ kp. ára 232.— 12 havi részlet 256.—

„Csepel“ „ „ 186.— 6 „ „ 198.—

A kerékpárok teljes felszereléssel értendőek, azaz : gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal. — Egyéb kerékpárfelszerelési cikkek :
Dynamó lámpa teljes készlet P 29. — Kardtartó P 4. — Csomagtartó 2.20

A megrendelést kérjük alábbi címre:

CSENDŐRBOLT Budapest, XII., Böszörményi-út 19/a
Távbeszélő: 154-733

Csendőrségi gépkocsi megrongálódása. A kolozsvári közlekedési őrs állományaiba tartozó Vizi József tiszthelyettes és Gyuris Ferenc csendőrből álló járőr, december 3-án ellenőrző szolgálatból történt bevonulásuk közben, az F-348. frsz. gépkocsival Szászbenes községben a 401. km. jelzőnél igazoltatás végett megakartak állni. Fékezés következtében a jeges és hóval borított sikos úton a gépkocsi megcsúszott és az útmenti kerékvetőnek farolt. A gépkocsi eleje és baloldala erősen megrongálódott és üzemképtelenné vált. Kár kb. 350 P. A gépkocsit Vizi tiszthelyettes vezette. A járőr tagjai nem sérültek meg, más vagyonában és életében kár nem esett.

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségében 100 felesleges példány van a Csendőrségi Lapok könyvtára 11. kötetéből. Megrendelhető darabonként 3 pengőért.

Az 1942. évi Asztali naptárunkat és a csendőrség elhelyezési térképét minden csendőrparancsnokságnak és hivatalnak a j á n d é k u l küldjük. A szállítás az osztályparancsnoksághoz történik, azokat kértük meg a szétoztásra. A naptárból — magánrendelések céljára — bizonyos készlet van a szerkesztőségben, példányonként 70 fillérért (levélbélyegben) küldjük. A térképből is lehet rendelni, ára 30 fillér (szintén levélbélyegben).

Az 1942. évi Csendőrségi Zsebkönyv megrendeléseit lezártuk, további rendelést nem fogadunk el. A Zsebkönyvet 1942 január első felében kiszállítatjuk.

Csendőrségi jutalmazási alapa felajánlott jutalékok: A budapesti I. kerületben: Szilágyi Imre tiszthelyettes, Székely Antal őrmester együtt 52 P 67 f., Süli János tiszt-

helyettes, Balázs Imre csendőr együtt 2 P 48 f., Nagy Sándor tiszthelyettes 1 P 82 f., Székelyudvarhelyi őrs tagjai 1 P 25 f.; a székesfehérvári II. kerületben: Madarász Ferenc tiszthelyettes, Kató Gyula csendőr együtt 20 P 50 f., Serdült Imre csendőr, Erős Kálmán prb. csendőr együtt 4 P 96 f., Buza József csendőr 10 P 25 f., Gecsei Lajos csendőr 10 P 26 f., Pogrányi József törzsrőmester 24 P 77 f., Kámi Géza csendőr 24 P 78 f.; Kristofóki Gyula, Kövi Kálmán csendőrök együtt 11 P 88 f., Döme Károly, Adám Gyula csendőrök együtt 10 P; a szombathelyi III. kerületben: Székely József tiszthelyettes, Takács József prb. csendőr együtt 4 P 18 f., László Gábor őrmester, Góczán Ferenc csendőr együtt 9 P 92 f., Szamosi József tiszthelyettes, Horváth János csendőr együtt 19 P 88 f., Kálmán Lajos törzsrőmester 173 P 50 f., Deli Imre csendőr, Fej Mihály prbesondőr együtt 230 P, Vöcsi István törzsrőmester, Teleki István csendőr együtt 90 P; a pécsi IV. kerületben: György János II. őrmester, Fehér Sándor II. csendőr együtt 39 P 68 f., Németh György III. csendőr, Somogyvári József prb. csendőr együtt 10 P 10 f., Vörös Gyula törzsrőmester, Száler István prb. csendőr együtt 24 P 85 f., Gulyás Péter őrmester, Szakály József csendőr együtt 24 P 85 f.; a szegedi V. kerületben: Vasvári Gyula őrmester, Palotás Lajos csendőr együtt 5 P, Mocsári Demeter, Berta István csendőrök együtt 5 P, Molnár György csendőr, Pelikán Imre prb. csendőr együtt 5 P, K. Kiss Antal őrmester, Döbrei Sándor prb. csendőr együtt 5 P, Mocsári Demeter, Hires Imre csendőrök együtt 5 P, Gál Imre, Erdős József csendőrök együtt 5 P, Dudás Sándor, Karsai József tiszthelyettesek együtt 1 P 70 f., Tóth László tiszthelyettes, Károly Antal őrmester együtt 26 P 74 f., László József törzsrőmester, Marton József prb. csendőr együtt 5 P, Andó András csendőr, Szécsi Imre prb. csendőr együtt 5 P, Demeter Ferenc törzsrőmester 13 P 68 f., Szűcs Béla csendőr 13 P 67 f., Oláh Bálint őrmester 21 P 10 f.; a miskolci VII. kerületben: Máté Sándor törzsrőmester, Molnár Kálmán, Nádasi Lajos csendőrök egyenként 5—5 P, Baráti János törzsrőmester, Jaczman József csendőr együtt

Tichler János

papíráru, papírzaccó és gyógyszerészeti papíráruk gyára

Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

NAGY ESEMÉNY VOLT

az az előadás, melyet Kneipp 1893. június 13-án a Margitszigeten tartott. Budapestről és egész Magyarországról rengetegen gyűltek össze, hogy meghallgassák. Egyszerű polgárok, katonatisztek, előkelőségek. A felső vendéglő nagyterme kicsinek bizonyult, akkora volt az érdeklődők tömege. S beszéde végén szünni nem akaró ünnepléssel köszönték meg neki azt, amit mondott és amit az emberiségnek adott: azt a jó tanítást, hogy mindenben tartsunk mértéket, éljünk természetszerűen és együnk-igyünk észszerűen.

Sok régi bölcsességet elevenített fel előadásában Kneipp, de sok új tanítást is fűzött azokhoz. S később, mint munkás életének és fáradhatatlan tevékenységének koronáját, adta nekünk pompás felfedezését, a Kneipp malátakávé-t. Azt, amelynek minden kávézó asztalon ott a helye. Mint a természetes életmódhoz segítő egyik kiváló eszköznek, mert a

Kneipp malátakávé,

az a malátakávé, melyet maga Kneipp adott nekünk.

1893 nyarán látogattok el másodikban hozsánk Kneipp. Az egykor újsgok sokat írunk látogatásáról; ezekben sok olyan érdekes feljegyzést találunk, melyek a lényegét ma is nagyon érdeklik és figyelmét lekötik.

7 P 85 f.; Tózsér András őrmester, Szelei János csendőr együtt 18 P 38 f., Kádár János törzsrőrmester, Tihanyi László csendőr együtt 1 P 30 f.; a *kassai VIII. kerületben*: Szabó Imre II., Koncz Imre csendőrök együtt 15 P, Berczési Sándor csendőr 5 P, Fürjesi Lajos őrmester, Molnár Ferenc csendőr együtt 2 P 40 f., Juhász Mátyás őrmester, Székely Gáspár prb. csendőr együtt 1 P 50 f.; a *kolozsvári IX. kerületben*: Gáspár György csendőr, Somogyi Ferenc prb. csendőr együtt 5 P, Forgács István csendőr 13 P 80 f., Jenőfi Mihály csendőr 12 P 43 f., Benkő Sándor prb. csendőr 12 P 42 f., Pénez Imre, Laska Imre csendőrök együtt 9 P 92 f.; a *marosvásárhelyi X. kerületben*: Bányai József őrmester 11 P 94 f., Horváth József XIII., Sovák Gyula csendőrök együtt 89 P 42 f., Kovács Gyula csendőr, Teleki Adolf prb. csendőr együtt 9 P 92 f., Sisa János csendőr 3 P 66 f., Lóska István csendőr 3 P 65 f. tettenéri feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

„A Tartalékos tiszt jogállása és személyes kötelmei a Honvédségben.” Irta: Dr. Rankay József, m. kir. őrnagy. A könyvben mindaz meg van, amit a tartalékos tisztnek a honvédséggel való kapcsolatával, kötelmeivel és jogaival kapcsolatosan tudnia kell.

Előnye, hogy a különféle rendeletekben, utasításokban és szabályzatokban szereplő határozványokat áttekinthető formában és oly élvezetes előadásban nyújtja, amely külön tartalékos tiszt önérték és szellem kialakítását fogja eredményezni.

A könyv részletesen megemlékezik a honvédelem felépítéséről, a hivatás- és állaskötelmekről, áttekinthető formában taglalja a tartalékos tiszt jelleg megszerzésének módzatait, valamint a tartalékos tisztek továbbképzésének kérdését. Ismerteti az áthelyezések és áttételek módzatait, azok kérelmezésének lehetőségeit, részletesen foglalkozik a tartalékos tiszt előléptetési rendjének régi rendszerével és legújabb elveivel, táblázatos kimutatás formájában és megfelelő szövegmagyarázatokkal részletes áttekintést nyújt a tartalékos tisztet illetményeiről, foglalkozik a ruházat és felszerelés, bírói hatáskör, fenyítő hatalom, valamint a katonai szolgálatot teljesítők érdekvédelmével, a gondozással stb. s végül a szükséges mérvben összefoglalva, keresztmetszetet nyújtja a becsületügyi és lovagias eljárásnak, továbbá a tiszt fegyverhasználati jogának. Részletezi a tiszt rendfokozatról való lemondás és a honvédség kötelékéből való elbocsátás mikéntjét.

A tartalékos tiszt részére nélkülözhetetlen, hézgapótló munka a H. M. Úr bírálóbizottsága legteljesebb elismerését érdemelte ki.

A mű megrendelhető a Magyar Tartalékos Tisztek Lapja szerkesztőségében, Budapest, VIII., Reviczky-u. 4/b. Ára 3 pengő fillér, amely összeget a megrendeléssel egyidejűleg kell a szerző nevére nyitott 33.431 sz. csekszámlára befizetni.

A Magyar Szárnyak repülésügyi folyóirat decemberi száma most jelent meg. A lap egy magyar bombázó és egy felderítő század érdekes eseményeit örökíti meg. Az új vitorlázórepülő rekordról, a zuhanóbombázásról, a repülő újságírókról, Udetről és Möldersről közöl érdekes cikket. Ezenkívül cikket írtak még: Bisits Tibor repülőőrnagy, Udvary Jenő repülőszázados, Gehrts alezredes, vitéz Hefty Frigyes, Zalán Ervin zászlós, Raczkó Lajos és László István. A szokásos rovatokon kívül repülőregényt is közöl az új szám.

Az Ifjú Repülő ifjúsági folyóirat első száma ugyancsak most jelent meg. A lap vezércikkét Ember Sándor képviselő, a Magyar Aero Szövetség elnöke írta. Nagyon érdekes a 9 hengeres modell-benzinmótorról és szlőjd vagy modellezés című cikk. A csupaszárny modellekről, a repülőhősök harc-téri élményeiről is érdekes beszámolót találunk. A rendkívül érdekes szám igen sok cikke közül külön említést érdemel, hogy a lap eredeti műhelyrajzot is közöl. A tartalmas folyóirat, mint a Magyar Szárnyak testvérlapja, mindenütt kapható. Mutatványszámot a két lap kiadóhivatala (Budapest, VII., Király-u. 93.) kívánatra ingyen küld.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltest, Budapest, XIV. Ujvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. thts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HÍREK

Új szakasparancsnok. A debreceni VI. kerületben: Szilágyi László alhadnagy.

Új őrsparancsnokok. A szombathelyi III. kerületben: Rácz Ferenc I. és Rózsa György tiszthelyettesek; a debreceni VI. kerületben: Sebestyén Péter tiszthelyettes; a miskolci VII. kerületben: Polgár István tiszthelyettes őrsparancsnokká; a kolozsvári IX. kerületben: Nagy Oszkár és Szabó János III. törzsrőrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká ki-nevezettek.

Díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr Szalai Sándor I. szv. alhadnagy (III. ker.), Puskás Lajos alhadnagy, Kövesi János, Léránt Ferenc szv. tiszthelyettes (IV. ker.), Németh János II. tiszthelyettes (V. ker.), Lantos János alhadnagy (VIII. ker.), Varsányi József alhadnagy, Valló János szv. tiszthelyettes (X. ker.) részére 35 évi hű szolgálatukért a Díszérmét odaítélte.

Előléptek. A pécsi IV. kerületben: Alhadnagyokká: Kövesi János tiszthelyettes; a debreceni VI. kerületben: Szalai István I. tiszthelyettes; a budapesti I. kerületben: **Őrmesterré:** Vékony László csendőr; a szegedi V. kerületben: Balogh István II. csendőr; a marosvásárhelyi X. kerületben: Kékesi József csendőr.

KOTRÁS ANTAL Egyensapkakészítő
Saját készítésű sapkák
Egyenruházati cikkek.
Budapest VIII., Rákóczi-út 75. Telefon: 144-672.
Bejárát a Bernsenyi-utcai oldalon. A m. kir. csendőrség társainak kedvezmény.

Mi KERÉKPÁRT, Maico MOTORKERÉKPÁRT,
IRODAGÉPET, RÁDIÓT
Dr. Cseh Ferenc
műszaki áru és gépkereskedelmi vállalatnál vásárolunk.
BUDAPEST, VII., JÓZSEF-U. 51. • TEL.: 145-312.

A m. kir. csendőrség állandó szerződéses
szövevényállítója és ruhakészítője

Trunkhahn
szövevény közvetlen a gyárból!

ELADÁS:
IV. PROHÁSZKA 0.-UTCA &
VI. TERÉZ-KÖRÜT &
VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG EGYETLEN ŐSKERESZTÉNY POSTTÖRVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM

A HANGYA ÉRTED DOLGOZIK!
magad és családod
ÉRDEKÉBEN TÁMOGASDI

Véglegesítették. A pécsi IV. kerületben: Buka Győző; a szegedi V. kerületben: Nagy Tóth Imre, Kedves Miklós, Szakács József, Lapu József, Gulyás Jenő, Koczó Mihály csendőröket a próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. vitéz Thassy Plávenszky Ferenc m. kir. csendőr őrnagy leánya, Éva és Szikrányi Tibor m. kir. főhadnagy december hó 11-én tartották esküvőjüket Miskolcon. A budapesti I. kerületben: Papp Lajos IV. őrmester Tóth Rozáliával Ujdombóváron, Józsa Sándor őrmester Csányi Katalinnal Tompán, Vida Sándor őrmester Bányai Ilonával Csapon, Tózsér Mihály őrmester Göbölös Ilonával Üllön, Vékony László őrmester Benke Margit Erzsébettel Budafokon, Kopa Mihály törzsőrmester Kalnó Máriával Strizovban, Pless András csendőr Velicskó Máriával Huszton; a szombathelyi III. kerületben: Farkas György őrmester Bíró Erzsébettel Pákán, Török Sándor I. őrmester Szele Máriával Szombathelyen, Széplaki Vendel őrmester Klinger Máriával Pacsán, Szöllös Sándor őrmester Hári Margittal Alsóbagodon, vitéz Jenei József II. csendőr Németh Margittal Badacsonytomajon; a pécsi IV. kerületben: Janacsó Mihály csendőr Koszteleka Juliannával Magyar-komjátón, Harmatos Lajos őrmester Tóth Margittal Szakonyban, Mogyorósi Gyula őrmester Nagy Vilmával Kálmácsán; Valkai Sándor csendőr Varga Erzsébettel Pécsen, Viola György őrmester Molnár Etelkával Sarkadon, Sas-halmi József csendőr Botykai Zsófiával Madocsán; a szegedi V. kerületben: Bérces János II. őrmester Lénárt Etelkával Orosházán, Pálfi Sándor törzsőrmester Herczeg Máriával Jászárokszálláson; a miskolci VII. kerületben: Palotás Pál őrmester Komáromi Margittal Kunhegyesen, Lantos Pál őrmester Holczimmer Margittal Soltvadkerten; a kassai VIII. kerületben: Tóth István III. őrmester Tóth Juliannával Kovácsvidán; a kolozsvári IX. kerületben: Szentmihályi Ferenc őrmester Szabó Máriával Tokodon.

Születés. Maklári-Klekner Péter főhadnagy nejének Péter-Elemér-Géza-Oszkár fia; a budapesti I. kerületben: Rácz József törzsőrmester feleségének Amália leánya, Szabó Lajos III. tiszthelyettes feleségének Lajos fia, Monostori Mihály törzsőrmester feleségének Éva-Julianna leánya, Vékony László őrmester feleségének László-Gyula fia; a pécsi IV. kerületben: Körös Lajos törzsőrmester feleségének Lajos fia, Fehér Sándor I. őrmester feleségének Sándor-Imre fia; a szegedi V. kerületben: Hajnal József törzsőrmester feleségének Erzsébet-Mária leánya, Pelikán György törzsőrmester feleségének Éva-Eszter leánya, Lakatos Miklós II. törzsőrmester feleségének Miklós fia, Bánhidai Pál törzsőrmester feleségének Pál-Imre fia, Pálinkás József őrmester feleségének Ibolya-Gabriella leánya, Király Sándor őrmester feleségének Sándor fia; a debreceni VI. kerületben: Tallódi József tiszthelyettes feleségének Imre-Sándor fia, Szombathy Lajos őrmester feleségének Lajos fia; a kassai VIII. kerületben: Jeges János törzsőrmester feleségének Gyula-János fia, Daru Antal tiszthelyettes feleségének Mária leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Pályi Dániel tiszthelyettes feleségének Ildikó-Éva leánya, Siklós József őrmester feleségének Julianna-Erzsébet leánya.

Halálozás. Adám Béla törzsőrmester felesége szül. Kojcsa Lenor Püspökladányban meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és választélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közzéadásához — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk. Jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Mi **BUTORT**-t az elismerten megbízható

FAIPARI TERMELŐ

SZÖVETKEZET-nél vásárolhatunk a legkedvezőbb fizetési feltételekkel.

SZEGED, FEKETESAS-UTCA 9.

BUTORT

bizalommal vásárolhatunk MESTITZ butorüzletében
KOLOZSVÁR, Deák Ferenc-u. 30.
Kedvező fizetési feltételek. ALAPÍTÁSI ÉV 1869.

Mi **optikai és foto** cikkeket,
írógépet, hópalcot

PAPP KÁROLY
CÉGNÉL VÁSÁROLUNK.
KOLOZSVÁR, Deák Ferenc-utca 13.

Szakaszerű pontos javítások. A m. kir. Honvédség szerződéses szállítója.

TANA FERENCZ

műszaki és villamossági vállalat, rádiószaküzlet.
Csatlárok villamossági cikkek,

KOLOZSVÁR,

KOSSUTH LAJOS-UTCA 1. SZ.

Telefon: 22-10

Mindennemű

**SPORTCIKKEK, VADÁSZFEGYVEREK,
KERÉKPÁROK, pontos javítások**

IRSAY JÓZSEF éskorosztény cégnél. UJVIDÉK

A m. kir. Csendőrség tagjainak kedvezmény. II., Rákóczi Ferenc-u. 32. Tel.: 28-14

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon“ rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrök, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok“ 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámjára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapon tegyék.

Méregfaesaró. Senki sem kényszeríthető arra, hogy más hitfelekezet templomába járjon, így a csendőr sem. Nem változtat ezen a helyzeten az sem, ha a csendőr állomáshelyén nincsen hitfelekezetének megfelelő templom. Vannak azonban olyan alkalmak, melyekben a testületi templombavonulás elengedhetetlen. Ilyen pl. a csendőrnapi, de ilyenek a nemzeti ünnepek is. Ilyenkor a bajtársiasság, az együttérzés és együvértartozás megkívánja, hogy a csendőr más felekezetű bajtársaival menjen templomba, ha az ő felekezetének nincs az állomáshelyen temploma.

I. O. Címe: Tószeg.

M. P. Békásmegyer. A kéredezett cím: Hollódy János ny. áll. ezredes, Székesfehérvár, Jókai-u. 5.

FOGÁTÓL FÜGG EGÉSZSÉGE!

Fogait olesón, szakszerűen tartom rendszerben. Foghúzás, fogtömés, műfogak készítése. Porcellánfog 3 pengőtől, leher lémből 8 pengő (vasmentes és nem törik.) Aranyfogak legolcsóbb napi áron. OTBA- és ORBA-tagoknak ráfizetés nélkül - részletre is.

SCHUSTER FERENC

államilag vizsgázott fogász,

BPEST, VIII., LUTHER-U. 1/b. II. 6. (Magyar Dívatesarnokkal szemben.)

KARACSONYRA

lepje meg hozzátartozóit egy életbiztosítási kötvénnyel, amely mindennél szebb ajándék, mert mindnyájunk számára a legdrágábbat, a biztonságot nyújtja

Felvilágosítások:

FONCIERE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET központi irodáiban, Budapest, V. kerület, Sas-utca 10 12., vagy az ország bármely helységében lévő képviselőteknél.

Nem találok. Az 1922. évi XII. t.-c. 34. §-ának 23. pontja értelmében mindazok, akik közhelyen szolgálataikat a közönségnek ajánlják, hordáripárosok. Hordáripárt csak az üzhet, aki az engedélyhez kötött iparokra nézve az ipartörvényekben megállapított feltételeket saját személyére nézve igazolja és az iparhatóságtól a hordáripárt gyakorlására jogosító iparengedélyt nyert. A hordáripárt csak személyesen lehet gyakorolni. A hordáripáros alkalmazottakat vagy segédeket nem tarthat és csak egyes megbízások teljesítésénél vehet kiegészítő munkaerőt igénybe. A részleteket szabályrendeletben a város vagy vármegye rendezi. Ahol nincs hordáripáros, ott a vasúti állomáson csomagvitelre jelentkező egyén ellen semmiféle eljárásnak helye nincs. Ugyanez áll akkor is, ha a hordáripárosnak nem kijelölt tartózkodási helye a vasútállomás.

Tavaszi. A házassági jogról szóló 1894. évi XXXI. t.-c. 7. §-a szerint fejletlen korú nem köthet házasságot. Férfi 18-ik, nő 16-ik évének betöltésével éri el fejlett korát. Az igazságügyminiszter e megkötöttség alól felmentést adhat.

Kovácsi. Tanulmányi családi pótlék az alhadnagyok 20., a tiszthelyettesek stb. 16. életévükön túl levő gyermekei után engedélyezhető tanulmányaiknak befejezéséig, de legfeljebb 24. életévük betöltéséig abban az esetben, ha a gyermek valamely alsó-, vagy középfokú tanintézetben, főiskolán, egyetemen tanulmányokat folytat. Feltétel, hogy a tanulmányait kiváló eredménnyel folytassa. Ilyennek az alsó- és középfokú iskolákban (elemi, polgári, gimnázium stb.) azt kell tekinteni, ha a gyermek a bizonyítványban feltüntetett kötelező tantárgyaknak legalább a feléből az illető iskolában használatos legjobb osztályzatot kapta. Pl. 13 kötelező tantárgynál legalább 7 legjobb osztályzatnak kell lennie, ezt már a tanulmányok kiváló eredménnyel való folytatásának tekintik abban az esetben, ha a többi 6 kötelező tantárgy között elégtelen osztályzat nincs. A nem kötelező tantárgyak, valamint a magaviselet, szorgalom, írásbeli dolgozatok kizárják, illetve az ezekből nyert osztályzatok tekintetbe nem jönnek. Főiskolai és egyetemi tanulmányokat folytató gyermekek után akkor engedélyeznek tanulmányi családi pótlékot, ha azok a kötelező colloquiumokat, alapvizsgálatokat, szigorlatokat az előírt időben bármilyen eredménnyel leteszik.

Sajtóhiba. Sajnos, ettől senki sem szabadulhat. A multkor előfordult, hogy „rekedt” helyett „repedt”-et szedett a nyomda, a mondat így hangzott ennél fogva: A vonat a nyílt pályán megrepedt. A multkor aknavető helyett aknavetők — „lettek”. Elnézést kérünk, sajnáljuk, előtünk minden ilyen sajtóhiba: derült égből villámcsapás.

K. K. őrm., Csíkszentkirály. Cz. S. törm. a mohácsi őrsön szolgál.

Remény. Az igényjogosultsági igazolvány elnyerésének egyik feltétele legalább általános jó minőségűség. Akit lefokoztak és eltávolítottak, igényjogosultsági igazolványra nem számíthat.

Tóhát. Leveléből ítélve, jogos önvédelemmel élhetett volna. Vasvillával támadó emberek ellen egymaga pálcával nem tudott volna védekezni, ezért lőfegyver használata is helyénvaló lett volna. Ilyen esetekben a riasztó lövés is igen hatásos szokott lenni, a támadóra csak akkor szabad löni, ha a védekezésnek más lehetősége nincs. Részletes és világos magyarázatot talál a jogos védelemre nézve a csendőr Btk-ben. Az őrsön megnézheti.

Bácska. Derekanon megállta a helyét, igazi magyar csendőr és katonai módjára viselkedett. Őszintén kívánjuk, hogy vitézségének látható jelét is megkapja, ezt azonban erőszakolni nem lehet és nem is való. Magyar ember mindig bátran viselkedik, de magyar erény a szerénység is. Ön sem elismerésért harcolt, hanem, mert hajtotta magyar vére, a virtus. Megteheti, hogy ír említett parancsnokának és megemlítheti, hogy a felterjesztés sorsáról nem hallott semmit.

111. Volóc. A Szut. 182. pontjának 3. bekezdésében megtalálja a választ.

Emlékezem. 1. A Délvidéki emlékezem nem illeti meg. 2. Erre sokat kell várni. Ha 1942. áprilisig sem kapná meg, írjon újból nekünk.

Erdőgyarak. Az örökbefogadással honosságot sem szerezní, nem pedig elveszíteni nem lehet. Nincs más hátra, mint magyar állampolgárságért, esetleg visszahonosságért folyamodni.

Komzsa. A volt 5. cs. és kir. gyalogezred irattára nincs meg. A volt 12. honv. gyalogezred irattára Debrecenben a járási katonai parancsnokságnál van.

Tanulni szeretnék. Mai üzeneteink között megtalálja a választ. A B. M. úrhoz (VI. b. oszt.) intézendő kérvényhez csatolni kell az indexet (esetleg egyetemi igazolványt), születési anyakönyvi kivonatát és hatósági igazolványt arról, hogy havi 32 pengőt elérő jövedelme vagy keresete nincs. A kérvényt édesapjának és nem Önnek kell aláírnia és benyújtania. Ebben az évben természetesen elintézésre már nem számíthat, hiszen a kérvény sem érkezik be az év végéig.

K. D. I. 1. Ha a polgári ruhában levő igazoltatott egyén azt állítja, hogy főhadnagy s külseje és megjelenése után ítélve ez feltehető, de pillanatnyilag igazolni nem tudja, úgy kell vele szemben viselkedni, mint feljebbvalóval, mindaddig, míg az ellenkezője igazolást nem nyer. 2. Ezt bármelyik idősebb bajtársa megmagyarázza Önnek. Természetes, hogy a különös oltalom a csendőr vagyonára nem vonatkozik. Hogy is gondolja ezt? 3. Mai üzeneteinkben talál választ. Ugy a közzéadásra, mint a nős csendőrök sertés vágására és fogyasztására a magán háztartásokra vonatkozó rendelkezések irányadók.

7777. Nagyobb időközökben jelentkezési felhívást bocsátanak ki. Akkor jelentkezhetik.

Bráza. A fajvédelemről szóló 1941. évi XV. t.-c.-t az 1941. évi 36. számú Belügyi Közlönyhöz mellékelt törvénytárban tették közzé. Megtalálja a községi jegyzőnél is. A törvény 5. §-a tartalmazza kérdésre a választ. Abból láthatja, hogy kérdése 2—4. alpontjai esetében megsértették a törvényt, az 5. alpontnál nem. A férfi nős vagy nőtlen volta közömbös, sem súlyosbító, sem enyhítő körülményt nem képez.

Fenyveserdő. Az illető kérje a B. M. úrtól (VI. b. osztály) nyugdíjjogosultságának megállapítását. Csatolja a rendelkezésére álló nyugdíjokmányát és egyéb igazolványait.

Nyírbátor. Dingha Sándor ny. áll. ezredes címe: Eger, Széchenyi-utca 20. A másik cím: Szeged, gy. dd. pság. A név helyesen: Prizblawsky Ferenc ezredes.

H. törm. Jánosháza. Az anyós után családi pótlék nem állapítható meg.

AJAX

acéláruk

RÁBA

teherautók,
autobuszok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, serszám-, szerkeseti-, rozsdá-, saválló-, acélok. Acélöntvények. Szűrkeöntvények. Csavar- és serszámárak. Keskenyvácsányú vasúti anyagok. Prés. Kovács Idomdarabok. — Vaszerkesztek. Hidak. Daruk. Textilgépalkatrészek. Szekérkerek. Rosszleők. Rosszleő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPÉYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 12. 82

Felten és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyártó
Bowden lékpázmák és spirálisok

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest, VI., Teréz-út 4. Tel.: 118-194

Nedves falak száraztételéhez „SANIT” habarcstömítő Posnansky és Strelitz R. T.

BUDAPEST, V., ZSITVAY LEO-UTCA 13 SZÁM. TELEFON: 12-28-29 12-82-86

S. V. Baranya. Szabály nincs rá, de a tisztesség és becsület azt kívánja, hogy a férj a nevére írassa felesége leánykori törvénytelen gyermekét.

Magyar tenger. 1943. II. 1-én előterjesztheti igényjogszerűsége elnyerése iránti kérvényét. Míg vállalt kötelezettsége le nem telik, nem szerelhet le. A 6 évi kötelező szolgálat lejártá után évenként meg kell újítani a kötelezőt, függetlenül a jelzett másik kötelezettségétől.

Tiszaparti. A közzgáldkódások által saját fogyasztásra hízalt sertések levágása és fogyasztása tekintetében a magánháztartásokra vonatkozó szabályok érvényesek. Ha nem ismernék ezeket, forduljanak a jegyzőhöz.

B. B. Kórházban léte alatt a napi 50 fillért anyaoőrsre közzgáldkódásának fizetnie kell. A kórházi ápolás időtartama vagy az a körülmény, hogy vezénylési helyről és nem az őrsről utalták kórházba, fizetési kötelezettségét nem befolyásolja. Máskor keltezza és írja alá teljes névvel a levelet.

A választ többben várják. Olvasse el folyó évi 5. számunk 175. oldalán „Virág 1911.” jeligés üzenetünket.

K. g. Bajmok. 1. Rendes- és nyomozószolgálatban töltött időre a napibetétet nem térítik vissza, a tartósan vezényelteknek sem. 2. Az átköltözködési szabadságnak az a célja, hogy az áthelyezett vagy tartósan vezényelt csendőr függő ügyeit és ingóságainak elszállítását elintézhesse. Ha azonnali bevonulásra kap parancsot a csendőr, később is igénybeveheti az illetékes átköltözködési szabadságot. Ha azonban a tartós vezénylés egész ideje alatt nem adódik erre alkalom — ami különösen a mai időkben könnyen előfordulhat — a vezénylés lejártával, az anyaoőrsre való bevonulás után megszűnik már az ok, amit az átköltözködési szabadság szolgál. Különös lenne tehát, ha ilyenkor menne valaki átköltözködési szabadságra. Ilyenkor már rendes szabadságnak van helye.

Remény. (Sz. L.) Kérvényét a B. M. úrhoz (VI. b. osztály) beadhatja ugyan, de ezidőszert nyugaldíj megállapítására nem számíthat, mert a bécsi döntés után jött az ország területére. Segély folyósítása esetleg szóba jöhet. Hogy mennyi szolgálati idő után és mennyi nyugdíjat állapíthatnának meg, ennek kiszámítására nem vállalkozhatunk.

Kárpátalja. 1939. A nemibaj elleni gyógykezelés nem tartozik az őrs egészségügyi szolgálatát ellátó polgári orvos teendőihez. Ez magánorvoskezelésnek számít, az orvos tehát külön díjazást számíthat fel. Ennek megtérítését a csendőr nem kérheti, az elhasznált gyógyszer árát azonban igen.

Kiskunfélegyháza. Írja meg, milyen célra szükséges a kért cím, addig nem tehetünk lépést sem.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Zagyvaróna. Nagyon szép gondolatai vannak, a megírásuk még erőtlen. Próbálja megírni azt, hogy az apró kis emberke az ujján esett sebbel felmászik az ágy fölött függő feszülethez, odaérinti ujját abban a hitben, hogy az meg fogja gyógyítani. Az anyanevelte Jézus szeretet és az isteni segítségben való hit gyönyörű költeménye lesz ez. Üdvözljük!

Bújj, bújj zöldág. Csak kivételesen közlünk verseket, ha az — persze — jó. Ez nem vers. Nem is biztatjuk, mert semmi jele annak, hogy valaha is tudjon írni. Jót akarunk, amikor azt tanácsoljuk, sőt kérjük: ne bajlódjék ilyesmivel. Nem lesz csöppet sem értéktelenebb, ha nevét nem látja vers alatt — nyomtatásban.

Ott maradunk. Ön is hagyja el. A gondolatot százszor megírták — versforma nélkül is.

Fagyott úton. Jó, közlöljük.

A. P. thts., Sz. I. thts., Galambos. Türelmet kérünk.

Megfejtések.

I.

Szépírási pályázat.

A november 1-i számunkban arra kértük próbacsendőr bajtársainkat, hogy mutassák be, milyen mértékben javult az írásuk, amióta a testületnél szolgálnak. Igazi öröm volt látnunk a fejlődést, bemutatjuk egyik számunkban olvasóinknak is a legkiemelkedőbbeket, és egyúttal megköszönjük őrsparancsnok bajtársainknak, hogy igazolásaikkal alapot adtak a tárgyilagos ítéletünkhöz. Külön megemlíjtük a nagyváradi és az ungvári iskola próbacsendőreit, akik a legnagyobb haladást mutatták fel. Alább közöljük a pályázatunkon résztvevőket, akiknek a neveit kövőbb betűkkel szedettük, azoknak emléktárgyat küldtünk jutalmul. (Eredeti tervünktől eltérően nem 10, hanem 12 próbacsendőr bajtársat részesítettünk jutalomban.)

Ajtai Mihály (Ungvár), Ambrus Ferenc (Dombóvár), Antal Béla (Tiszavárkony), Antalka István (Zágra), Bak Sándor (Szilágycseh), Balanyi Pál (Tószeg), Balla Imre (Ungvár), Balogh István (Zomba), R. Balogh István (Mecsek-szabolcs), Balogh Lajos (Ungvár), Barna István (Hajasd),

Mi bármely
rendszerű
**Írógép,
Kerékpárt
Rádiót**

ROZNAR JÓZSEF
cégnél vásárolunk

Aikatrészek SZOMBATHELY,
Szt. Márton-u. 20. • Telefonszám: 214.
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.
Megbízható keresztény cég. Szakszerű javító üzem.

FEINER GYULA

Márka órák
arany, ezüst ajándéktárgyak megbízható
kivitelben. Kedvező fin. feltételek, szaksze-
rű javítások • Keresztény magyar üzem.

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ
SZOMBATHELY
GRÓF SZÉCHENYI-UTCA 6.

MAGYAR-SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-kr. 36 Tel.: 120-739

Barna Lajos (Bonchida), Bálint György (Tamási), Bálint József (Zsámbok), Bálint Péter (Lábod), Bedő János (Ungvár), Benedek Ágoston (Szováta), Bereczki András (Szováta), Bereczki Dénes (Badacsonytomaj), Bilibók Fülöp (Csíkszereda), Bodnár Mihály II. (Baksa), Bodosi Gábor (Várörja), Bogdán János (Telcs), Bokor István (Magyarlajos), Bokor József (Telcs), Borbély Ferenc (Dombóvár), Boros Jenő (Kisilva), Boros József (Nagydobsza), Borsos Mihály (Óradna), Bozsóki József (Tapolca), Bőr Lajos (Tószeg), Borzási P. Károly (Mernye), Bünger János (Felsőzsuk), Bráz Antal (Várörja), Bréda Sándor (Oláhszentgyörgy), Czeglédi Mihály (Zomba), Czimmermann Márton (Felsőzsuk), Cziráki István (Hőgyész), Csáka Ferenc (Hajdudorog), Csibi Bálint (Máriavölgy), Csiki György (Biharkeresztes), **Csiszér Árpád** (Ditró), Csoboth Márton (Szegevár), Csoma Dénes (Homokterenye), Csordás József (Ungvár), Dávid Bertalan (Romoly), Decsi Vendel (Nagydobrony), Derczeni Sándor (Csíkszereda), Didek Károly (Várörja), Dojcsán Pál (Tamási), Domokos Albert (Mezőkaszon), Erdős Mihály (Ungvár), Fejér János (Ungvár), Fekete Ferenc (Karcsva), Ficza János (Ungvár), Fila János (Somogyszob), Formán József (Érendréd), Forrai Ferenc (Oláhszentgyörgy), Forrai Sándor (Kisilva), Fülöp Zsigmond (Vác), Gáll Miklós (Tihua), Gergely Dénes (Létka), Gergely István (Tevel), Gombos András (Avasfelsőfalu), Göcz János (Sajómagyaros), Gulyás Lajos (Ungvár), Guzrány Imre (Szilágysomlyó), György József (Magyarlajos), Győrkei András (Szerencs), Hallai András (Ungvár), Harró Imre (Máriavölgy), Hódi Béla (Hajdudorog), **Illés Mihály** (Ungvár), Isza András (Romoly), Jakab János (Óradna), Jakab József (Kosna), Juhos Márton (Jánosháza), Kelemen István (Szilágysomlyó), Király Lajos (Ungvár), Kiss Antal (Apátfalva), Kiss Dániel (Heves), Kiss Imre (Ercsi), Kiss Károly (Szentés), Kiss Pál István (Nagybánya), Kiss Sándor (Békés), Kocsis Dénes (Szováta), Korszós Lajos (Nagydobrony), Kovács András (Krasznabétek), Kovács András (Csíkszereda), Kovács Áron (Biharkeresztes), Kovács Sándor I. (Zsámbék), Körösi János (Ungvár), Kudor András (Avasfelsőfalu), **Kuk Demeter** (Gyulatelke), Kulcsár András (Magyargencs), Kuti Dénes (Nyírmihálydi), Lakatos Pál (Magyarkapus), László Áron (Szilágysomlyó), László György (Ungvár), László István (Kömly), Liptai Béla (Hajdudorog), **Lokody József** (Bibarcfalva), Lovász György (Avasfelsőfalu), Lukej László (Nyíradony), Madaras András (Szilágysomlyó), Máthé Sándor (Szakcs), Mészáros Lajos (Bonchida), Miklós A. Ferenc (Halmosd), Miklósy Benjamin (Kisilva), Miska Béla (Nagyilva), **Moldvai József** (Algyő), Mózsik István (Avasfelsőfalu), Nagy András (Ungvár), Nagy András II. (Bonyhád), Nagy Ferenc (Dombóvár), Nagy Gyula (Deszk), Nagy Imre (Zágra), **Nyitrai Domokos** (Ungvár), Okos Tamás (Szentés), Oláh Sándor (Nagy-tétény), Osváth János (Ungvár), Oszvald Sándor (Tiszakarád), Ötvös Albert (Naszód), Palatkás István

(Óradna), Pap János (Nyergesújfalu), **Papp György** (Romoly), Papp József (Radnalajosfalva), **Papp Mihály** (Karcsva), Pál Lukács András (Gyergyódomok), Péter Ábrahám (Gyergyódomok), **Posta János** (Vármező), Puskás Ferenc (Fegyvernek), Rencsik Gábor (Zágra), Részeg Árpád (Kiskirályság), Schlöder István (Avasfelsőfalu), Sükösd József (Sándorfalva), Stefán János (Hajdudorog), Szabó Lajos III. (Csökmő), Szabó Mihály (Ungvár), Szakács József (Kerepes), **Szatmári Dénes** (Maksa), Szász András (Telcs), Szász József (Kosna), Szegedi József (Kurd), Szigeti Aladár (Erdőszentgyörgy), Szilágyi Béla (Ungvár), Szilágyi Imre (Nagydorog), Szilágyi Sándor (Pusztamérges), Szűz Jenő (Bonyhád), Szűcs Márton (Sándorfalva), Tamás Balázs (Lovasberény), Teleki József (Ungvár), Tokár Márton (Ungvár), Török Pál (Ungvár), Uhelszki Mihály (Ökörmező), Varga János (Máriavölgy), Varga József (Érendréd), Varga Mihály (Pilis), Vatzek Antal (Ungvár), Verestőy Árpád (Szilágysomlyó), Viczián Sándor (Karcsva), Vitos Gábor (Gyergyódomok), **Zsigmond András** (Ungvár).

II.

A Cs. L. 19/1941. számban közölt „I. Telefon“ c. versenyfeladat megfejtése:

A levélhordó bűnös akkor is, ha nem beszéli el másnak a kihallgatott telefonbeszélgetést. (Btk. 327. §.) A beküldött 103 jó dolgozatból Kalmár Péter tiszthelyettesé (Debrecen) volt a legjobb, a jutalmat ő kapta. Ugyanebben a számban kértük bajtársainkat, írjanak örskörletükben letelepedett nyugállományú bajtársaink életéről. Ez a pályázatunk eredménytelen, illetve a beküldött — mindössze néhány — dolgozatban nem találtunk jutalmazásra érdemeset.

III.

Örsparancsnoknak lenni

nem könnyű. Aki ezen a helyen van, jól tudja, aki még nem jutott el erre a legnehezebb, de legszebb altiszti-parancsnoki helyre, annak akartuk megmutatni a 17. számunkban közölt pályázatunkra beküldött dolgozatokból, hogy miként látják örsparancsnok bajtársaink — az örsparancsnok helyzetét. A beküldött dolgozatok legjobbainak szerzőit alább felsoroljuk; ezek között is a legjobb **Berkó János** alhadnagy és **Kovács Sándor I.** tiszthelyettes dolgozata; a jutalmukat postára adtuk.

Bakonyi Béla tiszthelyettes (Budapest), Benedek Lajos tiszthelyettes (Gyergyószentmiklós), Berkó János alhadnagy (Kalocsa), Bujáki Ferenc tiszthelyettes (Apátfalva), Elekes János tiszthelyettes (Naszvad), Gerzsenyi Béla csendőr (Frigyesfalva), Kelemen Antal tiszthelyettes (Besenyszög), Kovács Sándor I. tiszthelyettes (Szászrégen), Mázsári Mihály csendőr (Kötegyán), Orbán József I. tiszthelyettes (Jánosháza), Takács Ferenc tiszthelyettes (Kassa), Végső Mihály tiszthelyettes (Barátos), Zubor János alhadnagy (Szolnok).

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői **BEÜTHY KÁLMÁN** alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Györy Aladár igazgató.

MAGYAR PAPIR- ÉS ÍRÓSZER SZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-43-08, 12-96-76

MINŐSÉG — TARTÓSSÁG — GYORSASÁG egyesül a

Mercedes

írógépben.

Kérjen még ma díjjalan ismertetést

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 24.

Telefon: 120-501.

Ha petróleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyafényes kezelésmentes, légylehér világítás. Régi lámpáját átalakíttuk ismertetőt díjmentesen küld:

Aladdin

RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

Légoltalmi

tömlők, kabátok

BUDAKALÁSZI TEXTILMŰVEK RT.

Budapest, V. Wekerle Sándor-u. 11.